

Erazim – základní škola, denní docházka

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, verze 3.0

1 Charakteristika školy	3
1.1 Identifikační údaje	3
1.2 Popis školy	4
1.3 Vize, kultura a prostředí školy	4
2 Charakteristika ŠVP	8
2.1 Východiska ke vzniku ŠVP	8
2.2 Zabezpečení výuky žáků	10
2.3 Zabezpečení výuky žáků se SVP, žáků nadaných a mimořádně nadaných	11
3 Učební plán	13
3.1 Poznámky k učebnímu plánu	13
3.2 Uspořádání vyučování	14
4 Obsah vzdělávání	15
4.1 Komunikace	15
4.2 Učení a sebeřízení	20
4.3 Občanství a udržitelnost	23
4.4 Podnikavost a práce	33
4.5 Osobnost a vztahy	37
4.6 Řešení problémů	41
4.7 Digitální svět	45
4.8 Kultura	49
4.9 Čtvrtek odpoledne	54
5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	55
5.1 Podpora formativního přístupu	55
5.2 Sebehodnocení žáků	56
5.3 Vzájemné hodnocení žáků	56
5.4 Uznávání výsledků neformálního a zájmového vzdělávání	56
5.5 Hodnocení na vysvědčení	57
6 Hodnocení ŠVP	57
6.1 Pojetí hodnocení ŠVP	58
6.2 Předmět hodnocení ŠVP	58
6.3 Průběh hodnocení	58
6.4 Používané nástroje	59

1 Charakteristika školy

1.1 Identifikační údaje

1.1.1 Název ŠVP

Erazim – základní škola, denní docházka

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Zpracován dle RVP ZV z června 2025

Verze ŠVP 3.0 z ledna 2026

1.1.2 Škola

Právní osoba	Základní škola a mateřská škola Erazim 1
Právní forma	školská právnická osoba
Sídlo	Hlavní 1040/120, 747 06 Opava
IČO	08 971 129
Místo vzdělávání	Hlavní 1040/120, 747 06 Opava Lánská 132, 739 61 Třinec
Ředitel	Matěj Frgala
Kontakt	info@erazim.cz, opava.erazim.cz, 735 908 205

1.1.3 Zřizovatel

Název	Školy Erazim, z. s.
Zástupce	Matěj Frgala
Sídlo	Hlavní 1040/120, 747 06 Opava
Kontakt	info@erazim.cz, www.erazim.cz, 735 908 205

1.1.4 Platnost dokumentu

Platnost od	15. ledna 2026
Účinnost od	1. února 2026

Matěj Frgala,
ředitel školy

1.2 Popis školy

Škola je součástí sítě inovativních škol Erazim. Škola staví na pedagogice svobodné demokratické školy a zaměřuje se na osobnostně-sociální rozvoj žáků, respektující přístup a na volnou hru.

Škola se nachází v prostorách, které má pronajaty od svého zřizovatele. Navazující školská zařízení využívají téhož zázemí.

Škola se považuje za malou, rodinného typu. Aktuální nejvyšší povolený počet žáků je zapsán v rejstříku škol a školských zařízení.

1.3 Vize, kultura a prostředí školy

Škola Erazim je postavena na přesvědčení, že žák je schopen řídit svůj rozvoj, pokud k tomu dostane důvěru, bezpečné prostředí a učitele („dospěláky“), kteří k němu přistupují jako k rovnocennému partnerovi.

1.3.1 Představa o vzdělávání ve škole

Škola si zvolila koncepci tzv. svobodné demokratické školy (k východiskům této koncepce viz kapitolu Východiska ke vzniku ŠVP), která je založena na sebeřízeném vzdělávání.

1.3.2 Obecné vzdělávací strategie

Svobodná hra. V naší škole považujeme za jeden ze základních kamenů, jimiž se žáci učí novým věcem, svobodnou hru, popř. jiné aktivity, jimiž se žáci věnují bez donucení, ze svého vlastního zájmu. Pro takové aktivity proto mají v naší škole žáci co největší prostor, který až na výjimky není omezován nutností účastnit se řízených vzdělávacích aktivit. Dále se žáci, není-li to omezeno aktuálními školními pravidly např. z bezpečnostních důvodů, můžou po škole svobodně pohybovat.

Volné věkové míchání. Naše žáky apriorně neřadíme do uzavřených kolektivů podle věku či ročníku školního vzdělávání, ale umožňujeme jim trávit svůj čas se spolužáky či učiteli dle vlastní volby. Volné věkové míchání žáků napříč ročníky i stupni podporuje mezivrstevnické učení v přirozeném kolektivu.

Inspirativní učitelé. Učitelé („dospěláci“) ve škole jsou inspirativními a zkušenými lidmi, kteří nabízejí oporu každému žákovi, učí žáky řešit spory a jsou vzorem. Dále jim nabízejí rozmanitý servis např. v podobě výukových aktivit, podpory při organizaci vlastních žákovských aktivit, lpění na dodržování dohodnutých pravidel, podporu při záměrech žáků směřujících ke změnám v chodu školy a další. Dospěláci mají přehled o tom, jak se žákům při vzdělávání daří, a jsou připraveni citlivě zasáhnout tam, kde je to vzhledem k vývoji konkrétních žáků za potřebí. Žáci si vybírají svého patrona – učitele, který je provází vzděláváním ve škole.

Podnětné prostředí. Vybavujeme prostředí školy tak, aby poskytovalo žákům dostatek podnětů k učení i k hraní a vybízelo je k prospěšné činnosti. Vzdělávání probíhá často i mimo zázemí školy prostřednictvím výletů, vycházek, návštěv nebo výprav.

Odpovědnost za vzdělávání v rukou žáků. Vkládání odpovědnosti za vlastní vzdělávání do rukou žáků znamená, že v naší škole je žákům slovy i činy pravidelně zvědomováno, že jsou to oni sami, kdo je odpovědný za to, co, kdy a v jaké kvalitě se naučí. Je tedy na nich, aby si plánovali vzdělávací aktivity, jichž se budou účastnit, vyhodnocovali, co se potřebují naučit, a rozhodovali o náplni svého pobytu ve škole. Tím si žáci rovněž zvykají, že jsou to oni, kdo nese odpovědnost za vlastní život.

Podílení se na správě školy. Žáci se učí demokracii tím, že ji žijí – podílejí se na chodu a správě školy jako demokratické instituce, například hlasují o společných pravidlech nebo o přijímání nových členů komunity a pomáhají s údržbou prostor, které využívají.

Digitální technologie. Škola vytváří podmínky pro získávání vědomostí a dovedností i prostřednictvím digitálních technologií, například sledování výukových a dokumentárních videí, účast na hybridní a online výuce nebo práce s online nástroji, hraní her.

1.3.3 Postupy plánování a organizace výuky a postupy umožňující žákům podílet se na organizaci školy, obsahu a realizaci výuky

Jak je uvedeno výše, škola usiluje o vkládání odpovědnosti za vzdělávání, tedy i za řízení svého vzdělávání, do rukou samotných žáků. Školou organizované výukové lekce jsou proto jen jednou z organizačních forem výuky, v nichž mohou žáci získávat vzdělání.

Plánování výukových lekcí probíhá v návaznosti na:

- zjištěné vzdělávací potřeby žáků,
- zájem žáků,
- zájem učitelů,
- rámec plánu výukových lekcí stanovený v souladu s tímto školním vzdělávacím programem,
- nahodilé příležitosti související s aktuálními událostmi, návštěvami ve škole, významnými dny a státními svátky nebo jinými skutečnostmi vstupujícími do školy z vnějšího světa.

Žáci mohou konání lekcí nebo jiných řízených způsobů vzdělávání sami **navrhovat i poptávat**.

Ve škole dále probíhají následující pravidelně organizované činnosti, přičemž některé z nich směřují přímo k možnosti žáků podílet se na organizaci školy:

1. ranní kruh (společné přivítání se, představení denního rozvrhu lekcí),
2. sněm (nejvyšší demokratický institut školy, členy jsou všichni žáci a učitelé, rozhoduje o společných pravidlech a o přijímání nebo vylučování členů komunity, zasedá aspoň jednou týdně),
3. mikrotým (sněmem zřízený výbor, jehož členové spravují určenou oblast a rozhodují o ní, například tým rybičky, tým tablety, vařící tým, ...),
4. výlety a exkurze,
5. vlastní projekty.

Krom účasti na lekcích a jiných školou organizovaných aktivitách se nicméně žáci mohou ve škole věnovat různorodým aktivitám dle svého uvážení – tedy např. volné hře, zkoumání, využívání školního vybavení k různorodým činnostem nebo i jiným aktivitám. **I tyto činnosti považujeme za součást vzdělávání ve škole**, vedou-li k dosahování výsledků učení definovaných v tomto vzdělávacím programu.

1.3.4 Podpora vztahů ve vzdělávání

Již z koncepce svobodné a demokratické školy vychází základní premisa, že každý účastník vzdělávání v naší škole (učitel i žák) má stejnou hodnotu. Každý žák i dospělák má shodnou možnost ovlivňovat život školy i zřizovatele, a to například účastí na zřizovatelských poradách.

Škola systematicky podporuje kvalitní vztahy mezi žáky, pedagogy i zákonnými zástupci. Toho dosahuje pravidelnou otevřenou komunikací, bipartitami, tripartitami, lekceci zaměřenými na

vztahy, společnými školními akcemi a vytvářením prostoru pro aktivní zapojení žáků do života školy.

1.3.5 Profesní vzdělávání a rozvoj učitelů

Pedagogičtí pracovníci se průběžně profesně rozvíjejí prostřednictvím školení nebo dalšího vzdělávání, mentoringu, vzájemného sdílení zkušeností a reflexe vlastní pedagogické práce.

Všichni pedagogičtí pracovníci se dvakrát ročně účastní setkání všech Erazimů, které pořádá zřizovatel. Na tomto setkání se pracovníci této školy setkávají s pracovníky ostatních škol, sdílí své zkušenosti, získávají nové teoretické poznatky i praktické dovednosti a účastní se práci na koncepci a vizi škol Erazim.

1.3.6 Utváření příznivého prostředí pro žáky i učitele (wellbeing)

Důraz je kladen na vytváření bezpečného, podnětného a přátelského prostředí pro žáky i učitele. Škola využívá preventivní programy, evaluace klimatu, individuální i skupinovou podporu, podporu školního poradenského pracoviště a také uspořádání tříd i ostatních místností, aby podporovaly spolupráci, kreativitu i klid pro učení.

1.3.4 Režim školy

Škola podporuje demokratické zřízení založené na vzájemném respektu, důvěře, zapojení občanů i žáků a na subsidiaritě.

Součástí činnosti školy je jasně stanovený režim dne a pravidla školy, která jsou komunikována a spoluvytvářena žáky na školních sněmech a v jednotlivých týmech.

1.3.5 Kritéria hodnocení kvality výuky

Hlavním kritériem kvality výuky je spokojenost žáků a jejich zákonných zástupců. Blíže k hodnocení kvality výuky v poslední kapitole ŠVP.

1.3.6 Spolupráce se zákonnými zástupci a partnery školy

Spolupráci se zákonnými zástupci řeší zpravidla patron žáka. Akutní problémy může se zákonnými zástupci řešit kdokoli.

Škola úzce spolupracuje se svým zřizovatelem, od něž dostává metodickou i administrativní podporu.

1.3.7 Propojování formálního a neformálního vzdělávání

Škola podporuje to, aby se žáci vzdělávali neformálně jak v prostředí školy, tak mimo něj. Učení je součástí života jedince a je jedno, jak a kde se člověk něco naučí. Škola proto umožňuje uznat výsledky neformálního vzdělávání jako způsob plnění části OVU.

1.3.8 Organizační, prostorové, materiální, hygienické, bezpečnostní a jiné podmínky pro vzdělávání

Žáci mají po dobu svého pobytu ve škole možnost téměř neustálého pohybu, utváření libovolných skupin a přístupu do všech prostor školy s výjimkou skladu úklidových prostředků.

Zázemí školní budovy je vybaveno několika zpravidla tematicky laděnými učebnami a dalšími společenskými místnostmi či kuchyňkou. Snažíme se, aby prostory působily neškolně, příjemně, domácky, odpočinkově, což je podtrženo například častou přítomností pohovek.

Prostory školy jsou vybaveny sociálními zařízeními s přímým nebo podtlakovým větráním, výlevkou a prostorem pro skladování úklidových prostředků.

Vstup do prostory školy je zabezpečen ručním schvalováním příchozích osob a otevíráním či odemykáním dveří. Vstupní dveře nejsou zvenku bez klíče otevíratelné. Vybraná zařízení a vybavení procházejí pravidelnými revizemi.

2 Charakteristika ŠVP

2.1 Východiska ke vzniku ŠVP

Základním východiskem vzdělávání v naší škole je respekt k žákovi a jeho individuálním vzdělávacím potřebám. Škola usiluje o to, aby žáci:

- si osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení;
- se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy;
- se učili účinně komunikovat a spolupracovat;
- se učili chránit své fyzické i duševní zdraví, rozvrh;
- se učili chránit vytvořené hodnoty a životní prostředí;
- se učili být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám;
- poznávali své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovali je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Aby škola vytvořila žákům nejvhodnější podmínky pro naplnění výše uvedených cílů, zvolila pedagogickou koncepci svobodné demokratické školy. Ta vede žáky k tomu, aby sami řídili své vzdělávání, čímž se v širším kontextu připravují na řízení celého svého života.

Při formulaci koncepce svobodné demokratické školy se opíráme zejména o následující autory a osvědčené výchovné a pedagogické koncepty:

- A. S. Neill: Summerhill,
- Peter Gray: Svoboda učení,
- Jana Nováčková: Respektovat a být respektován,
- pedagogická teorie a praxe aplikovaná ve školách Sudbury.

Vzdělávací obsah je uspořádán do **vyučovacích předmětů**, které jsou sestaveny dle klíčových kompetencí, vymezených rámcovým vzdělávacím programem. Do těchto předmětů jsou dále integrovány obsahy vycházející z dalších kategorií – tj. průřezových témat, základních gramotností a vzdělávacích oblastí –, a to především podle toho, k dosažení které z kompetencí takové obsahy směřují. Nesměřují-li tyto obsahy k dosažení žádné ze specifických kompetencí, jsou zařazeny do předmětu učení jako nástroj k rozvíjení kompetence k učení. Kompetence k učení je dále v rámci téhož vyučovacího předmětu doplněna kompetencí k sebeřízení, která obsahuje povinně rozšiřující vzdělávací obsahy definované školou.

Přehled o převažujícím umístění jednotlivých vzdělávacích celků RVP do předmětů podává následující tabulka (dílní výstupy či tematické celky mohou být nicméně zařazeny v jiném předmětu).

Předmět	Kompetence	Gramotnost	Průřezové téma	Vzdělávací oblasti
Učení a sebeřízení	K učení; k sebeřízení			Člověk a příroda, Člověk, jeho osobnost a svět práce
Komunikace	Komunikační	Čtenářská a pisatelská		Jazyk a jazyková komunikace
Občanství a udržitelnost	K občanství a udržitelnosti		Společnost pro všechny, Udržitelné prostředí	Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Geografie, Člověk a příroda, Člověk, zdraví a bezpečí
Osobnost a vztahy	Osobnostní a sociální		Péče o sebe a druhé	Člověk a jeho svět, Člověk a příroda; Člověk, zdraví a bezpečí, Člověk, jeho osobnost a svět práce
Podnikavost a práce	K podnikavosti a pracovní		Péče o sebe a druhé	Člověk, jeho osobnost a svět práce
Řešení problémů	K řešení problémů	Logicko-matematická		Matematika a její aplikace, Člověk a příroda
Kultura	Kulturní			Péče o sebe a druhé, Člověk a společnost, Umění a kultura
Digitální svět	Digitální			Informatika, Geografie, Člověk, Zdraví a bezpečí

2.1.1 Vztah vyučovacích forem k obsahu výuky (předmětům)

Předměty jsou v naší škole chápány jako výše uvedené soubory vzdělávacích obsahů, seřazené dle cíle, tedy k jaké klíčové kompetenci vedou.

Jak je uvedeno výše, výuka probíhá v různých **organizačních formách výuky** (od lekcí až po sebeřízené učení). Mapování jednotlivých proběhlých vzdělávacích aktivit vzhledem k předmětům (obsahům) vzdělávání probíhá:

- a) předem, kdy si učitel při plánování řízených aktivit vytyčí, které obsahy z kterých předmětů jsou prostřednictvím dané řízené aktivity realizovány;
- b) zpětně (jak v případě řízených aktivit, tak v případě neřízených aktivit), kdy probíhá zpětné mapování toho, k jakým cílům daná vzdělávací aktivita směřovala a která OVU byla danou aktivitou zcela nebo zčásti splněna.

Jelikož vzdělávání v naší škole je z velké části sebeřízené, nechceme přistupovat k tomu, že vyučovací předměty budou napevno zařazeny do rozvrhu hodin. Může se totiž stát (a reálně se stane), že jedna vzdělávací aktivita (včetně řízených vzdělávacích aktivit) může vést k dosahování vícera očekávaných výsledků učení jdoucích napříč jednotlivými předměty.

Na druhou stranu nechceme přistupovat ani k tomu, že obsah vzdělávání vůbec neroztřídíme a vymezíme pouze jeden vyučovací předmět. Vzhledem k tomu, že naše vlastní cíle vzdělávání se do značné míry shodují s klíčovými kompetencemi dle RVP a na vysvědčení se hodnotí výsledky vzdělávání v jednotlivých předmětech a stejně tak se prospění či neprospění v daném ročníku hodnotí podle prospění či neprospění v předmětech, považovali jsme za vhodné cíle učení do jednotlivých předmětů rozčlenit, abychom udržovali přehled v tom, jakých výsledků učení zejména v jednotlivých kompetencích žáci v průběhu vzdělávání dosahují. Pokud žáci v příslušných

ročnících nedosahují ani na dostatečné úrovni výsledků vzdělávání v alespoň dvou předmětech (kompetencích), pak následují postupy stanovené pro danou situaci právními předpisy.

2.1.2 Jak je ŠVP využíván pro plánování výuky

Školní výsledky učení kopírují očekávané výsledky učení dle rámcového vzdělávacího programu. Jsou tedy přiřazeny jako závazná úroveň výsledků vzdělávání pro 5. a 9. ročník a v případě základních gramotností i pro 3. ročník.

V oblasti **lekci** si učitelé na určité časové období sestavují plán lekcí, které zamýšlí nabídnout. K tomuto plánování využívají Informační systém Erazim, který škole hlídá splněnost OVU a přehled lekcí. Smyslem tohoto plánování je:

- aby byl žákům alespoň jednou za tři roky nabídnut vzdělávací obsah dle tohoto ŠVP, k jehož realizaci nedochází jinými způsoby vzdělávání popsány v tomto ŠVP (zejména sebeřízeným učením);
- aby žákům v návaznosti na to, jakých výsledků již dříve dosáhli (k ověřování dosažení výsledků viz kapitolu o hodnocení výsledků vzdělávání žáků), byl nabídnut obsah vedoucí k dosažení výsledků, kterých ještě nedosáhli, ale ve stanoveném období by k jejich dosažení měli být vedeni.

Jiné řízené aktivity jakož i sebeřízení učení se konají v návaznosti na aktuální zájmy žáků i učitelů a další skutečnosti.

V **rozvrhu hodin** a lekcí pro jednotlivé dny se vyskytují jednotlivé organizační formy výuky (např. lekce, exkurze apod.), k nimž může být přiřazeno rovněž to, ke kterým vzdělávacím obsahům se ve výchozím nastavení vztahují.

2.2 Zabezpečení výuky žáků

Organizační nastavení školy, způsob přijímání žáků, vytváření vzdělávacích skupin i průběh adaptačního období směřují k tomu, aby se žáci mohli učit v prostředí bezpečí, důvěry a respektu. Důraz klademe na partnerský vztah mezi žákem a školou a na postupné přebírání odpovědnosti za vlastní učení.

2.2.1 Organizace přijímacího řízení

Narozdíl od RVP ZV, který používá pojem „přijímací řízení“, se držíme pojmů zavedených právními předpisy, které k přijímání k základnímu vzdělávání používají termín „zápis“ nebo „přestup“.

Přijetí dítěte či žáka probíhá formou pohovoru a zkušebního období, během kterého:

- se dítě nebo žák se zákonnými zástupci nejprve setkají s dospěláky školy a seznámí se s koncepcí svobodné demokratické školy, principy sebeřízeného učení, prostředím a fungováním školy;
- dítě nebo žák stráví několik dní ve škole v běžném režimu, aby si vyzkoušel, jak mu škola vyhovuje;
- následuje rozhovor s dítětem či žákem i zákonnými zástupci, ve kterém se prohlubuje vzájemné porozumění a vyjasňují se očekávání obou stran;
- nakonec, pokud zákonní zástupci naznaží, že naše škola je pro jejich dítě vhodné, podávají žádost o přijetí nebo o přestup.

2.2.2 Zařazování žáků do tříd či skupin

Škola rozlišuje běžnou denní docházku (DD), individuální vzdělávání dle § 41 školského zákona (IV) nebo kombinovanou výuku (zkratka KV), pokud ředitel školy rozhodl o jejím konání v rámci pokusného ověřování. Tento ŠVP se vztahuje jen na denní docházku.

V jedné třídě jsou zpravidla řazeni pouze žáci daného způsobu docházky. Dojde-li ke změně způsobu docházky žáka do školy, dojde k přeřazení žáka do jiné třídy. Třídy se tvoří napříč ročníky.

Výuka je v maximální možné míře spojována do skupin napříč třídami, aby vyhověla obecné vzdělávací strategii volného věkového míchání.

2.2.3 Identifikace potřeb žáků

V **sebeřízeném vzdělávání** klademe důraz na to, aby své potřeby identifikovali především žáci samotní, neboť naším cílem je rozvoj jejich odpovědnosti za vlastní vzdělávání. Znají-li své potřeby, mají prostor ovlivňovat výuku způsoby popsanými v příslušné kapitole.

Dospěláci pomáhají žákům s identifikací potřeb zejména skrze systém **patronů**. Každý žák má svého patrona, na nějž se může kdykoli obracet, který (ve zvýšené míře oproti ostatním dospělákům) sleduje jeho vzdělávací potřeby a pomáhá žákovi v organizaci jeho vzdělávání a naplňování vzdělávacích potřeb. Formálně se sejdou jednou za pololetí na dvoustranné schůzce (bipartitě), jejímž předmětem je mimo jiné vyhodnocení dosavadní vzdělávací cesty žáka a úprava nastavených cílů. Neformálně dle potřeby.

2.2.4 Adaptační období v 1. ročníku

Adaptační program zahrnuje:

- aktivity podporující vzájemné poznávání mezi žáky a také dospěláky,
- postupné zapojování do společných aktivit (např. ranní kruh, sněm, práce v týmech),
- individuální podporu a péči patrona.

Tento proces probíhá v otevřeném dialogu s rodiči, kteří jsou podporováni v tom, aby doprovázeli adaptaci žáků ve spolupráci s pedagogickým týmem. Adaptační období není limitováno pevnou délkou, ale trvá tak dlouho, jak žák potřebuje, aby se cítil bezpečně a zapojil se do života školy.

Škola přijímá žáky celoročně do všech ročníků přestupem. Z toho důvodu v přiměřené míře škola uplatňuje adaptační období u všech nových žáků.

2.3 Zabezpečení výuky žáků se SVP, žáků nadaných a mimořádně nadaných

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, stejně jako rozvoj nadání, je přirozenou součástí každodenního života školy a není oddělena od běžného vzdělávacího procesu. Cílem školy je vytvářet prostředí, ve kterém můžou všichni žáci růst svým tempem, cítit se bezpečně a rozvíjet svůj potenciál.

2.3.1 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně

Vzhledem k vysoké míře individualizace vzdělávání ve škole zpravidla nejsou identifikována a poskytována podpůrná opatření 1. stupně, neboť to, co by na jiné škole bylo takovým opatřením, je v naší škole standardem nevybočujícím z běžného vzdělávacího rámce.

Vzdělávací systém školy založený na sebeřízeném vzdělávání a na svobodné volbě žáků do značné míry přirozeně kompenzuje specifika jednotlivých žáků, mezi něž se řadí například:

- zdravotní stav,
- opožděný vývoj,
- odlišné kulturní prostředí nebo jiné životní podmínky,
- nadání či mimořádné nadání,
- specifické poruchy učení a chování,
- oslabení sluchových nebo zrakových funkcí či postižení ve smyslové oblasti,
- poruchy řeči,
- poruchy autistického spektra,
- nedostatečná znalost vyučovacího jazyka
- a další.

Žákovy specifické vzdělávací potřeby tak často budou ve škole naplněny, aniž by k tomu bylo zapotřebí úprav ve standardní podobě vzdělávání (podpůrných opatření). Pokud nicméně v rámci standardní podoby vzdělávacího procesu nedojde ke kompenzaci žakových znevýhodnění či naopak nadání a jsou tedy nezbytné úpravy, škola postupuje standardně – doporučí zákonným zástupcům a žákovi návštěvu školského poradenského zařízení a následně poskytuje případná podpůrná opatření v souladu s jeho doporučením.

2.3.2 Role zodpovědných osob při podpůrném vzdělávání

Styk mezi školským poradenským zařízením, učiteli, žákem a rodinou zajišťují pracovníci školního poradenského pracoviště. Na naplňování jakýchkoli (tedy i specifických) vzdělávacích potřeb žáka dohlíží patron žáka.

Jinak je nicméně běžné, že o všech žácích mají přehled všichni pedagogičtí pracovníci školy, tedy např. k rozhodnutí o doporučení návštěvy školského poradenského zařízení nebo k vyhodnocování poskytovaných podpůrných opatření dochází na poradách celého pedagogického sboru.

2.3.3 Spolupráce uvnitř školy i s partnery mimo školu, se zákonnými zástupci a specializovanými pracovišti

Jak již je uvedeno výše, o všech žácích vedou v naší škole komunikaci všichni pedagogičtí pracovníci. Spolupráce je tedy zajištěna v rámci pravidelných porad i komunikace pedagogických pracovníků i žáků.

Spolupráci se zákonnými zástupci řeší zpravidla patron žáka. Akutní problém může se zákonnými zástupci řešit kdokoli.

S pracovníky školského poradenského zařízení komunikují zpravidla pracovníci školního poradenského pracoviště.

3 Učební plán

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem 1. stupeň	6.	7.	8.	9.	Celkem 2. stupeň
Učení a sebeřízení	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Komunikace	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Občanství a udržitelnost	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Osobnost a vztahy	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Podnikavost a práce	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Řešení problémů	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Kultura	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Digitální svět	1–14	1–14	1–16	1–17	1–17	5–78	1–21	1–21	1–24	1–24	4–90
Čtvrtek odpoledne	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
Celkem v ročníku	22	22	24	25	25		29	29	32	32	
Celkem za stupeň	118						122				

3.1 Poznámky k učebnímu plánu

Vzhledem k sebeřízenému charakteru vzdělávání a reflektivní povaze jeho hodnocení škola **sleduje výsledky vzdělávání na úrovni jednotlivých žáků** – nikoliv však to, kolik času žáci tráví jednotlivými vzdělávacími obsahy. Není proto možné předem jednoznačně stanovit, v jakém rozsahu týdně se budou jednotliví žáci věnovat jednotlivým vyučovacím předmětům. Škola usiluje o to, aby se žáci věnovali každému z předmětů v rozsahu alespoň 1 hodinu týdně, zbytek časové dotace je nicméně výsledkem kombinace nabízených vzdělávacích aktivit a vzdělávací volby jednotlivých žáků. Proto je časová dotace pro jednotlivé předměty stanovena rozpětím.

K odůvodnění toho, proč i tak tvoří škola více vyučovacích předmětů a neshlukuje veškerý obsah do jednoho předmětu, viz předchozí kapitoly.

Ze stejného důvodu není rovněž přesně stanoveno, kolik času se žáci věnují povinnému společnému základu (tedy kolik času se pohybují v rámci dotace pro povinný společný základ) a kolik času se věnují rozšiřujícímu vzdělávacímu obsahu nad společný základ (tedy v jakém rozsahu využívají disponibilní časovou dotaci). Jak v případě očekávaných výsledků učení společného základu, tak v případě očekávaných výsledků učení stanovených pro rozšiřující obsah škola sleduje, zda žáci těchto výsledků dosahují, nikoli to, kolik času s nimi týdně tráví. V základu však platí, že každému předmětu by měl žák věnovat průměrně alespoň 1 hodinu týdně.

Disponibilní časová dotace je ve školním vzdělávacím programu využita k **povinným rozšiřujícím vzdělávacím obsahům**, které vedou k dosažení kompetence k sebeřízení. Ty jsou z největší části zahrnuty do předmětu **učení a sebeřízení**, můžou být nicméně zařazeny i do jiných vyučovacích předmětů jako doplněk obsahů definovaných rámcovým vzdělávacím programem.

Žáci se každý týden musí věnovat alespoň 2 hodiny týdně **pohybovým činnostem**. Jelikož obor RVP Tělesná výchova je rozprostřen mezi více předmětů, není tato minimální časová dotace přiřazena ke konkrétnímu předmětu, nýbrž učitelé sledují zvlášť, zda se žáci pohybovým činnostem v každém týdnu v průměru alespoň v tomto rozsahu věnují.

Škola sleduje, zda se žáci věnují vzdělávání v **anglickém jazyce** již od 1. ročníku – tak, jak předepisuje rámcový vzdělávací program. Činí tak nicméně sledováním vzdělávacích obsahů, jimž se věnují (tedy sledováním toho, zda dosahují výstupů v předmětu komunikace spjatých s anglickým jazykem), nikoli sledováním rozsahu, ve kterém se konkrétně anglickému jazyku věnují.

Z hlediska výuky **dalšího cizího jazyka** zveřejní škola vždy před začátkem příslušného období nabídku cizích jazyků z těch, které jsou vymezeny RVP a jimž se žáci mohou věnovat. Pro sledování toho, zda se jim žáci věnují, pak platí totéž, co je výše popsáno u anglického jazyka – škola nesleduje, v jakém rozsahu týdně se žáci zvolenému druhému cizímu jazyku věnují, nicméně sleduje, zda žáci od **7. ročníku** postupně dosahují výsledků vzdělávání stanovených pro další cizí jazyk.

Zvláštní postavení má vyučovací předmět **čtvrtek odpoledne**. Jeho smyslem je vyhovět převažující interpretaci § 5 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, podle níž lze „*na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy*“. V předmětu **čtvrtek odpoledne** se proto vzdělávají vždy žáci zařazení do jedné třídy. Z hlediska vzdělávacího obsahu může být v předmětu realizován jakýkoli vzdělávací obsah z jakéhokoli jiného předmětu – v takovém případě je u daného žáka vyhodnoceno jeho dosažení v předmětu **čtvrtek odpoledne** a již není třeba jej hodnotit ve vyučovacím předmětu, v němž by byl řazen jinak.

3.2 Uspořádání vyučování

Vyučování je uspořádáno do bloků. Dopolední blok trvá od začátku vyučování do obědové přestávky, odpolední blok trvá od konce obědové přestávky do konce vyučování dle jednotlivých ročníků. Pro účely přepočtu na vyučovací hodiny je každému bloku přiřazen odpovídající počet vyučovacích hodin. Absolvováním celého vyučovacího bloku absolvuje žák příslušný počet vyučovacích hodin.

Přestávky jsou v souladu s § 1 odst. 6 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, zařazovány podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků. To znamená:

- v případě řízených vzdělávacích činností jsou přestávky určeny rozvrhem hodin pro daný den nebo vyučujícím;
- v případě neřízených vzdělávacích činností si žáci zařazují přestávky kdykoli dle potřeby.

4 Obsah vzdělávání

4.1 Komunikace

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.1.1 Charakteristika předmětu

Cílem tohoto předmětu je jednak vedení ke schopnosti porozumět ostatním, jednak ke schopnosti srozumitelně a adekvátně vyjádřit své myšlenky, záměry, postoje či emoce prostřednictvím širokého spektra komunikačních strategií a výrazových prostředků. Mezi ty přitom v kontextu dnešního propojeného světa patří nejen prostředky mateřského jazyka, ale také jazyků cizích. Důraz je proto kladen také na rozvoj vícejazyčného repertoáru jedince, tedy jeho schopnosti mobilizovat všechny dostupné jazykové prostředky (mateřského, prvního i druhého cizího jazyka atd.) a dosáhnout komunikačního záměru i v situacích, při kterých mluvčí nesdílí společný jazyk. Konečně, v užším kontextu mluvené interakce patří do tohoto předmětu také schopnost patřičně usměrňovat vlastní vyjadřování s ohledem na průběžnou zpětnou vazbu poskytovanou komunikačním partnerem.

4.1.2 Obsah

Předmět vychází z **klíčové kompetence komunikační RVP ZV**. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.1.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.1.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezená v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.1.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Podnětné jazykové prostředí

Učitelé vytvářejí prostředí podporující osvojení mateřského i cizích jazyků – např. ranní kruh a sněm, volné diskuse, multimediální výukové programy, hry, videa, bilingvní popisky aj.

Modelování komunikace a nenásilná interakce

Učitelé vystupují jako vzor efektivní komunikace – aktivně používají nenásilnou komunikaci, reflektují své vyjadřování a ukazují, jak přizpůsobit styl komunikace situaci a partnerovi.

Kooperativní učení a demokratické principy

Žáci se učí komunikovat v reálných situacích spolupráce, při vedení sněmů, mikrotýmů, týmových projektů a rozhodování o společných pravidlech, čímž rozvíjejí schopnost konstruktivní interakce.

Využití digitálních a hybridních nástrojů

Učitelé zajišťují přístup ke komunikaci prostřednictvím online platform, školního e-mailu, ekosystému Google, videokonferencí a nástrojů AI, podporující spolupráci a interakci i mimo školní prostory.

Integrace kulturních a dramatických forem

Žáci komunikují skrze dramatizace, prezentace, čtenářské dílny, školní časopis a návštěvy kulturních akcí; učitelé aktivně podporují tyto formy a poskytují prostor pro experimentování s různými výrazovými prostředky.

Podpora reflexe a seberegulace komunikace

Učitelé systematicky vedou žáky k reflexi komunikace – např. poskytují zpětnou vazbu, podporují seberegulaci, plánování a zodpovědnost za vlastní komunikační rozvoj.

4.1.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–3.	Čtenářská a pisatelská gram.	Buduje porozumění prožitkovým i odborným textům, při psaní sděluje informace podle své potřeby.
1.–3.	Čtenářská a pisatelská gram.	Při čtení i psaní zvažuje možné adresáty.
1.–3.	Čtenářská a pisatelská gram.	Pro své zlepšování reflektuje své čtení a psaní.
1.–3.	Čtenářská a pisatelská gram.	Čte a píše pro prožitek i poučení.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí konkrétním informacím v jednoduchých, pomalu a zřetelně pronášených textech.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí jednoduchým krátkým psaným textům.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Mluví v jednoduchých větách o osvojovaných tématech.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení z okruhu osvojených témat.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Zapojí se do jednoduchých rozhovorů týkajících se osvojených témat.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Napíše krátkou zprávu.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	V mluvené komunikaci používá osvojené jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru a dané komunikační situaci.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Využívá znalosti o slovní zásobě a způsobech jejího rozšiřování v komunikaci a při práci s textem.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Vytváří vlastní písemná sdělení s využitím osvojených mluvnických a pravopisných pravidel a znalosti vybraných slohových útvarů.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Posoudí výpověď v konkrétní situaci a adekvátně reaguje.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty včetně textů elektronických.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozpozná manipulaci v komunikaci a dokáže reagovat přiměřeně svému věku.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Experimentuje s jazyky a buduje si vztah k učení se jazykům.
1.–5.	KK komunikační	Během mluvené interakce respektuje základní potřeby komunikačního partnera.
1.–5.	KK komunikační	Rozumí obsahu běžných forem sdělení včetně některých nepřímo vyjádřených významů.
1.–5.	KK komunikační	Rozpozná vybrané konkrétní rozdíly mezi vlastním vyjadřováním a vyjadřováním lidí z odlišných prostředí či kultur.
1.–5.	KK komunikační	Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci.
1.–5.	Čtenářská a pisatelská gram.	Čte a píše texty odborné i prožitkové pro porozumění oboru lidského poznání nebo sobě.
1.–5.	Čtenářská a pisatelská gram.	Při čtení i psaní popisuje působení autora na čtenáře.
1.–5.	Čtenářská a pisatelská gram.	S oporou o evidence rozpoznává své silné stránky pro stanovení čtenářských a pisatelských cílů.
1.–5.	Čtenářská a pisatelská gram.	Čte a píše množství textů různého typu.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Používá osvojované tělocvičné názvosloví, správně reaguje na pokyny, povely, smluvená gesta a signály, samostatně řídí skupinu při pohybové činnosti.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zaujímá odmítavý postoj vůči nevhodnému chování (vulgárnímu, násilnému, nerespektujícímu, agresivnímu, manipulativnímu) a v modelových situacích používá vhodné způsoby, jak se vůči takovému chování vymezit.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí hlavním myšlenkám v mluveném projevu o známých tématech, je-li veden standardním jazykem.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí hlavním myšlenkám obsahu v médiích na známá témata, pokud mluví hovoří relativně pomalu a srozumitelně.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí jednodušším audiovizuálně zpracovaným příběhům.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí návodům a pokynům z každodenního života.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí obsahu textů z každodenního života a vyhledá v nich potřebné informace.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí hlavním myšlenkám a některým konkrétním informacím v jednoduchých odborných textech z oblasti svého zájmu.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí obsahu jednoduchých uměleckých textů.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Popíše věci, osoby, místa, situace a události.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyjádří a zdůvodní své názory a jednání.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Popíše své pocity, představy, přání a ambice.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vypráví nebo popíše vlastní nebo cizí zážitek.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Prezentuje téma z oblasti svého zájmu.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Napíše krátký souvislý text týkající se osvojovaných témat.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Účastní se přímého rozhovoru o tématech, která ho zajímají.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Komunikuje o svých potřebách a zjišťuje si potřebné informace.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Napíše jednoduchý vzkaz nebo e-mail, v němž požádá o informace nebo je sám sdělí.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyjádří své pocity a na vyjádřené pocity ostatních adekvátně reaguje.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyjádří své osobní názory na témata, která ho zajímají, reaguje na názory ostatních a diskutuje s nimi.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Zaznamenává si písemně klíčové informace během výkladu na známé téma.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Zprostředkuje dílčí informace uvedené v mluveném a psaném textu a ve vizuálních materiálech.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Shrne obsah mluveného a psaného textu.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Moderuje jednoduchou interakci a činnosti ve skupině.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, s jasným komunikačním záměrem a jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyslovuje v souladu s jazykovou normou česká a běžně užívaná cizí slova a užívá je vhodně vzhledem ke komunikační situaci.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozvíjí své znalosti o tvarosloví a funkčně je využívá.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Funkčně využívá znalosti o slovní zásobě a tvoření slov.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozvíjí své znalosti o skladbě a funkčně je využívá.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vytvoří po formální i obsahové stránce funkční písemný projev s využitím znalostí pravidel pravopisu.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Zhodnotí aktuální úroveň svých jazykových a komunikačních znalostí a dovedností s ohledem na své další jazykové vzdělávání.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyhledá, kriticky posoudí a sdílí informace a další obsah, k tomu volí etické postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozlišuje komunikační funkce výpovědi a porozumí smyslu konkrétního neuměleckého textu.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Využívá poznatky o komunikaci, jazyce a stylu k mluvenému nebo písemnému projevu přiměřenému situaci.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Používá záměrně a promyšleně postupy a strategie umožňující vnímat, chápat a interpretovat text.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozpoznává manipulaci v komunikaci, zaujímá k ní kritický postoj a přiměřeně reaguje.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí krátkým, velmi jednoduchým otázkám, pokynům a výroklům pronášeným pomalu, zřetelně a opakovaně a doprovázeným vizuálními prvky nebo gesty.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí jednoduchým větám, které obsahují známé konkrétní situace a běžnou slovní zásobu.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Rozumí konkrétní informaci v jednoduchých autentických materiálech, které se vztahují k jeho potřebám a zájmům.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Mluví o sobě a blízkých tématech v krátkých větách a sděluje základní osobní informace.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Doplní požadované informace nebo napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení z okruhu osvojených témat.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Komunikuje jednoduchým způsobem pomocí základních vzorových výrazů pro každodenní situace, včetně jednoduchých otázek a odpovědí.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Sdělí písemně základní osobní informace v krátkých frázích, větách a formulářích.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Zprostředkuje ostatním informace z krátkých rozhovorů nebo jednoduchých ilustrovaných textů, návodů, tabulí nebo nápisů mezi dvěma různými jazyky nebo v rámci jednoho jazyka
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Zjednodušeně sdělí mezi dvěma různými jazyky nebo v rámci jednoho jazyka základní a předvídatelné pokyny týkající se času a míst, vyslechnuté či přečtené ve formě krátkých a jednoduchých vět.
6.–9.	KK komunikační	Během mluvené interakce v každodenních situacích uzpůsobuje vlastní projev tak, že aktivně reaguje na projev partnera, a tím přispívá ke kultivovanosti konkrétní situace.
6.–9.	KK komunikační	Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.
6.–9.	KK komunikační	Využívá svůj vícejazyčný repertoár, aby se vypořádal s jednoduchými každodenními situacemi vyžadujícími komunikaci v cizím jazyce a překonání odlišností mezi lidmi z různých prostředí či kultur.
6.–9.	KK komunikační	Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.
6.–9.	Čtenářská a pisatelská gram.	Při interpretaci komplexních textů dokládá své závěry textem; v oborech usiluje o přesnost a uspořádanost v obsahu i ve vyjadřování; podle své potřeby využívá psaní pro své sebeuvědomění a sebevyjádření.
6.–9.	Čtenářská a pisatelská gram.	Při čtení i psaní posuzuje autorské záměry, účinky a prostředky textu i kontext autora nebo čtenáře.
6.–9.	Čtenářská a pisatelská gram.	S oporou o evidence vyhodnocuje své pokroky i postupy ve čtení a psaní pro stanovení dalších cílů i cesty k nim.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Čtenářská a pisatelská gram.	Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.

4.2 Učení a sebeřízení

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.2.1 Charakteristika předmětu

Předmět učení a sebeřízení je zaměřen na rozvoj dvou kompetencí:

- kompetence k učení jako základního předpokladu pro samostatný a smysluplný život,
- kompetence k sebeřízení.

Vede žáky k tomu, aby si uvědomovali význam vlastního učení, rozuměli jeho smyslu a postupně přebírali odpovědnost nejen za vlastní učení, ale i za své jednání a osobní rozvoj.

V oblasti učení je důraz kladen na schopnost reflektovat, plánovat a řídit vlastní učení. Žáci se učí vnímat své vzdělávací potřeby, sledovat, jak se učí, hledat funkční strategie a vyhodnocovat, co jim v učení pomáhá a co nikoli. Žáci jsou vedeni i k tomu aby se dokázali naučit i izolované poznatky či dovednosti, např. proto, že jsou v požadavcích k jednotné přijímací zkoušce nebo v závazných výsledcích učení rámcového vzdělávacího programu.

Vybrané očekávané výsledky učení přírodních věd jsou do předmětu zařazeny v návaznosti na to, že vytváří prostor pro objevování světa prostřednictvím pozorování, pokusů, práce s modely a různými informačními zdroji, což je rovněž součástí kompetence k učení.

Učení je vnímáno jako celoživotní proces, který nekončí školou. Předmět proto podporuje otevřenost k novému poznání, schopnost učit se z vlastní zkušenosti a odvahu nést odpovědnost za vlastní vzdělávací cestu.

V oblasti sebeřízení je důraz kladen na to, aby se žáci učili poznávat své silné stránky, zájmy, potřeby i limity a využívat je při plánování svého času. Postupně si stanovují osobní cíle, sledují jejich naplňování a reflektují vlastní pokrok. Důraz je kladen na hledání smysluplných cest k dosažení zvolených cílů.

4.2.2 Obsah

Předmět vychází z klíčové kompetence k učení RVP ZV. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.2.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.2.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezená v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.2.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Rozvoj metakognitivních dovedností

Učitelé vedou žáky k plánování, organizaci a hodnocení vlastního učení, podporují stanovování cílů, volbu strategií a pravidelné přehodnocování postupů, poskytují zpětnou vazbu.

Podpora sebereflexe

Učitelé podporují žáky v reflektování vlastního učení – např. lekce jsou vystavěné na modelu učení E-U-R (evokace – uvědomění si významu – reflexe).

Propojování učení s praktickým životem

Učitelé organizují zkušenostní a projektové aktivity, které ukazují smysl a význam učení, propojují teoretické znalosti s reálnými situacemi a vedou žáky k aktivnímu učení.

Podpora sebereflexe a uvědomění procesů

Učitelé vedou žáky k průběžnému zvědomování vlastních činností, emocí a rozhodnutí prostřednictvím diskusí, rozhovorů, bipartit apod.

Rozvoj seberegulace a emoční kompetence

Učitelé podporují žáky při regulaci emocí, zvládnání stresu a překonávání překážek, učí je plánovat a přizpůsobovat své chování reálným situacím – simulační a rolové hry.

Time management a ukotvení cílů

Učitelé pomáhají žákům stanovovat krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé cíle, vizualizovat je a plánovat postupy, způsoby dosažení cílů a prostředky potřebné k jejich naplnění – např. myšlenkové mapy, mapy učebního pokroku apod.

Podpora autonomie a rozhodování

Učitelé vytvářejí podnětné a pestré prostředí, kde si žáci mohou vybírat činnosti, způsoby práce a projekty podle vlastních zájmů, a podporují je při realizaci vlastních nápadů.

Podpora různých učebních stylů a cest k cíli

Učitelé nabízejí různé nástroje a metody, jak dosáhnout vytyčeného cíle, podporují kreativní přístupy a individuální cesty žáků, čímž rozvíjejí flexibilitu a schopnost adaptace.

4.2.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–3.	KK k sebeřízení	Pojmenuje, co ho baví a co ne.
1.–3.	KK k sebeřízení	Zkouší volit mezi nabízenými možnostmi činností.
1.–3.	KK k sebeřízení	Pracuje podle jednoduchého plánu, který vzniká s podporou pedagoga.
1.–3.	KK k sebeřízení	Uvědomuje si souvislost mezi svým jednáním a jeho následky.
1.–5.	KK k učení	Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.
1.–5.	KK k učení	Monitoruje své procesy učení.
1.–5.	KK k sebeřízení	Rozpoznává své zájmy, pocity a základní potřeby.
1.–5.	KK k sebeřízení	Vyjadřuje své přání a představy o tom, co by se chtěl učit.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	KK k sebeřízení	Stanovuje si krátkodobé cíle učení a plánuje své činnosti v kratším časovém horizontu.
1.–5.	KK k sebeřízení	Zkouší reflektovat svou práci a hledá příčiny úspěchu i neúspěchu.
1.–5.	KK k sebeřízení	Přijímá zpětnou vazbu a zkouší ji využít ke zlepšení svého učení.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Plánuje vlastní denní režim a uplatňuje v něm základní zdravotně preventivní návyky.
6.–9.	Člověk a příroda	Popíše některé důležité případy působení sil mezi tělesy, s využitím vlastních pozorování, experimentů
6.–9.	Člověk a příroda	Popíše a předvede použití sil a tlaku v konkrétních praktických aplikacích (páka, kladka, tlak v tekutinách,
6.–9.	Člověk a příroda	Představí formy a přeměny energie v každé oblasti fyziky, se kterou se setkává, a ukáže také souvislosti
6.–9.	Člověk a příroda	Popíše základní strukturu látek a relevantní částice při postupu z makrosvěta do mikrosvěta a uvede některé konkrétní příklady dějů, které na dané úrovni probíhají.
6.–9.	Člověk a příroda	S pomocí různých informačních zdrojů ilustruje rozmanitost chemie a reflektuje aktuální dění v tomto vědním oboru.
6.–9.	Člověk a příroda	Rozpozná složení organismů z buněk s použitím mikroskopu a při další práci s informačními zdroji objasní funkci buňky jako komplexního živého celku.
6.–9.	Člověk a příroda	Zhodnotí výhody a nevýhody pohlavního a nepohlavního rozmnožování pro projevení se konkrétních znaků s ohledem na dané prostředí.
6.–9.	Člověk a příroda	Vysvětlí význam DNA pro jedince a diskutuje o výhodách a rizicích jejího pozměňování.
6.–9.	Člověk a příroda	Určí vybrané druhy a zdůvodní jejich zařazení do taxonomických skupin na základě typických znaků a popíše evoluci skupin organismů s použitím vhodných vyobrazení vývoje.
6.–9.	Člověk a příroda	Vysvětlí vztah mezi pohyby litosférických desek a vznikem a přeměnou hornin na základě studia informačních zdrojů a modelů.
6.–9.	Člověk a příroda	Objasní události významné pro vznik a vývoj života v jednotlivých geologických érách (včetně vymírání v současnosti) s využitím časové osy a informačních zdrojů; vybrané události dokládá na příkladech hornin a zkamenělin z regionu.
6.–9.	KK k učení	Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.
6.–9.	KK k učení	Řídí vlastní procesy učení.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Reflektuje své vzdělávací potřeby a využívá efektivní strategie učení.
6.–9.	KK k sebeřízení	Analyzuje své zájmy, hodnoty, silné stránky a limity.
6.–9.	KK k sebeřízení	Využívá vnitřní motivaci jako zdroj pro volbu vzdělávacích aktivit.
6.–9.	KK k sebeřízení	Stanovuje si realistické cíle a sleduje jejich naplnění.
6.–9.	KK k sebeřízení	Využívá sebereflexi a zpětnou vazbu jako nástroj svého rozvoje.
6.–9.	KK k sebeřízení	Formuluje své další vzdělávací a životní směřování.
6.–9.	KK k sebeřízení	Činí informovaná a vědomá rozhodnutí v souladu se svými cíli.

4.3 Občanství a udržitelnost

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.3.1 Charakteristika předmětu

Předmět občanství a udržitelnost podporuje žáky v porozumění světu, jeho propojenosti a vlastní roli v něm. Vede je k tomu, aby se vnímali jako aktivní součást společnosti i přírody a postupně přebírali odpovědnost za své jednání a jeho dopady.

Žáci zkoumají vztahy mezi lidmi, místy, institucemi a přírodním prostředím na lokální, regionální i globální úrovni. Součástí předmětu je poznávání krajiny, přírodních procesů a ekosystémů, stejně jako porozumění tomu, jak lidská činnost ovlivňuje životní prostředí, dostupnost zdrojů a kvalitu života. Žáci jsou vedeni k vnímání udržitelnosti jako dlouhodobé rovnováhy mezi potřebami lidí, společnosti a přírody.

Prostřednictvím vlastní zkušenosti v rámci školního demokratického uspořádání rozvíjejí žáci porozumění demokratickým principům, lidským právům, fungování společnosti i významu spolupráce, solidarity a respektu k odlišnostem.

Důraz je kladen na aktivní občanství – schopnost vyjadřovat vlastní postoje, zapojovat se do rozhodování, přispívat k demokratické kultuře školy i komunity a hledat způsoby, jak smysluplně ovlivňovat svět kolem sebe. Předmět podporuje kritické myšlení, mediální gramotnost a orientaci v současných společenských i environmentálních výzvách.

Předmět občanství a udržitelnost vede žáky k vědomí, že budoucnost není daná, ale vzniká z každodenních rozhodnutí, vztahů a činů každého z nás.

4.3.2 Obsah

Předmět vychází z klíčové kompetence k občanství a udržitelnosti RVP ZV. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.3.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.3.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezená v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.3.5 Vzdělávací a strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Demokratické a participativní aktivity

Žáci se učí demokratickému rozhodování a participaci skrze zapojení do školních sněmů, mikrotýmů, společných projektů i během běžné hry, zatímco učitelé facilitují diskuse a podporují konstruktivní spolupráci.

Projektové a prožitkové učení

Učitelé plánují environmentální a komunitní projekty, exkurze a aktivity s praktickým dopadem, které podporují empatii, zodpovědnost a uvědomění si dopadů individuálních i kolektivních rozhodnutí (např. péče o rostliny, zvířata, školní zahradu).

Propojování oborů a vizualizace souvislostí

Učitelé vytvářejí zadání a aktivity, kde žáci musí kombinovat znalosti z různých oblastí (společenské, přírodní, kulturní), a podporují pochopení komplexních souvislostí prostřednictvím myšlenkových map, schémat, simulačních her a vizualizací.

Kritické myšlení a reflexe

Učitelé připravují takové vzdělávací aktivity, které rozvíjejí kritické myšlení a sebereflexi – např. metoda V-CH-D, metoda I.N.S.E.R.T., podvojný deník, čtení s předvídáním apod. Realizují i aktivity rozvíjející mediální gramotnost.

Podpora udržitelného životního stylu a občanské angažovanosti

Učitelé integrují aktivity a informace podporující zodpovědný přístup k životu a udržitelný rozvoj – například vzdělávání o ekologických dopadech, lokálních iniciativách, globálních cílech udržitelného rozvoje a občanské angažovanosti – a vytvářejí prostor pro experimentování a iniciativu žáků.

4.3.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk a jeho svět	Vymezí hlavní typy krajiny a demonstruje rozdíly mezi nimi z hlediska přírody a lidské společnosti na úrovni lokální, regionální a globální.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Využívá mapy k orientaci a vyjadřování o světě kolem nás.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Uvede příklady dokládající, že člověk, společnost a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Posoudí na základě lokalizace specifika vlastního regionu, krajů ČR, sousedních států ČR a vybraných států v odlišných částech Evropy i světa a vliv těchto specifíků na život v nich.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Prokáže pochopení principu hlasování a jeho významu pro život v demokratické společnosti.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Prokáže základní porozumění roli prezidenta, politiků, soudců a policistů na základě reflexe příběhu či modelové situace.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Vyhledá odpovědi na otázky související s činností obecního úřadu v dané lokalitě.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, které není v souladu s pravidly a není možné ho tolerovat a přehlížet, a adekvátně na něj zareaguje.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk a jeho svět	Rozpozná v modelových situacích, které právo člověka bylo porušeno nebo jaká povinnost byla zanedbána.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Posoudí, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a digitálním prostředí, v modelové situaci se vymezení vůči nepříjemné nebo rizikové komunikaci.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Uvede příklady toho, v čem se shoduje a čím se liší život různých lidí.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Zkoumá lokální historii prostřednictvím vlastního bádání nejméně ve dvou zdrojích.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Porovná, jak lidé žili dříve a jak žijí dnes.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Vyjádří vlastními slovy význam vybraných státních svátků, významných dnů, regionálních výročí a tradic.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Porovná na základě pozorování rozmanitost živé a neživé přírody ve svém okolí a realizuje zásah, kterým tuto rozmanitost podpoří.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Zhodnotí vliv podmínek prostředí na životní funkce a projevy vybraných organismů na základě vlastního pokusu.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Porovná jednotlivé organismy z hlediska jejich podobných a odlišných znaků a vzájemné příbuznosti.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Oceňuje rozmanitost přírody a způsobů jejího poznávání na základě reflexe společně prožité výukové zkušenosti.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Odhadne a změří vhodnými měřidly vzdálenost, čas, hmotnost, objem a teplotu, výsledek měření uvede se správnými jednotkami a zjištěné informace využije v praktických situacích.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Porovná základní vlastnosti látek jednotlivých skupenství na základě vlastních pokusů.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Charakterizuje Zemi jako jednu z planet Sluneční soustavy.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Předvede v modelové situaci správné chování podle pravidel silničního provozu, pohybuje se bezpečně a samostatně v reálném silničním provozu v roli chodce i cyklisty.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Rozlišuje činnosti Armády ČR v době míru a při válečných konfliktech.
1.–5.	KK osobnostní a sociální	Všímá si potřeb druhých a reaguje na ně.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	KK osobnostní a sociální	Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.
1.–5.	KK osobnostní a sociální	Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.
1.–5.	KK osobnostní a sociální	Rozvíjí vztahy s ostatními.
1.–5.	KK osobnostní a sociální	Pojmenovává vlastní potřeby k dosažení všestranné pohody (wellbeing).
1.–5.	PT Společnost všechny	Zkoumá a reflektuje rozmanitost a propojenost světa.
1.–5.	PT Společnost všechny	Na konkrétních příkladech kriticky vyhodnocuje obsah a záměr mediálních sdělení.
1.–5.	PT Společnost všechny	Na základě vlastní zkušenosti uvede příklady, jak může konzumace médií ovlivnit jeho postoje nebo postoj jeho vrstevníků k určitému tématu.
1.–5.	PT Společnost všechny	Navrhuje, jak pomoci lidem v obtížných životních podmínkách a jak předejít konkrétním tíživým situacím.
1.–5.	PT Společnost všechny	Přispívá k demokratické kultuře ve třídě, skupině, škole a v situacích běžného života.
1.–5.	PT Udržitelné prostředí	Navrhne, jak by v budoucnosti mělo vypadat místo, kde žije, a jak by takový vývoj mohl podpořit.
1.–5.	PT Udržitelné prostředí	Naplňuje a uskuteční se spolužáky opatření zaměřená na posílení udržitelnosti ve škole, obci či okolní krajině.
1.–5.	PT Udržitelné prostředí	Vyhodnotí, jaké dopady má jeho chování na udržitelný život, a navrhne, v jakých oblastech by mohl dosáhnout zlepšení situace.
1.–5.	KK k občanství a udržitelnosti	Chová se citlivě k živým jedincům i k přírodě a svému okolí jako celku.
1.–5.	KK k občanství a udržitelnosti	Uvědomuje si vzájemnou propojenost společenských a ekologických aspektů různých situací ve svém okolí.
1.–5.	KK k občanství a udržitelnosti	Sdílí své myšlenky o variantách budoucího vývoje z hlediska udržitelnosti.
1.–5.	KK k občanství a udržitelnosti	Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.
1.–5.	KK k občanství a udržitelnosti	Dává účelně najevo, co si přeje ve svém okolí změnit.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Člověk a příroda	Ilustruje roli energie v běžném životě a kvalitativně i kvantitativně s ní pracuje, včetně finanční stránky.
6.–9.	Člověk a příroda	S využitím informací z různých vhodných zdrojů ilustruje, že Země je součást komplexní struktury vesmíru, a popíše, jak vesmír Zemi ovlivňuje.
6.–9.	Člověk a příroda	Posoudí kvalitu a složení potravin z hlediska vyváženého obsahu základních živin a aditiv.
6.–9.	Člověk a příroda	Vytvoří model, kterým popíše chemické přeměny látek v lidském těle při trávení živin.
6.–9.	Člověk a příroda	Na vybraných příkladech ilustruje základní vlastnosti tuků, sacharidů a bílkovin a jejich funkci v organismech.
6.–9.	Člověk a příroda	Zhodnotí využívání materiálů a energetických surovin v kontextu udržitelnosti.
6.–9.	Člověk a příroda	Zmapuje chemické (a jiné) provozy v místě svého bydliště, zjistí informace o jejich produkci a zhodnotí její vliv na kvalitu životního prostředí a vlastní život.
6.–9.	Člověk a příroda	Vytvoří zjednodušující model vztahů mezi organismy navzájem a prostředím v ekosystému na základě vlastního pozorování a práce s informačními zdroji a na konkrétních příkladech posoudí udržitelnost využívání ekosystému člověkem.
6.–9.	Člověk a příroda	Podílí se na návrhu způsobu obnovy nebo ochrany cenného nebo člověkem narušeného území v regionu a posoudí možné dopady navrženého opatření.
6.–9.	Člověk a příroda	Zapojí se do péče o přírodu ve svém okolí nebo do aktivit pro její obnovu.
6.–9.	Člověk a příroda	Objasní roli přírodních procesů v příčinách, dopadech a opatřeních týkajících se změn klimatu.
6.–9.	Člověk a příroda	Zhodnotí význam přírody pro život člověka na základě vědeckých důkazů a s využitím konkrétních příkladů.
6.–9.	Člověk a příroda	Reflektuje svůj vztah k přírodě na základě aktivit podporujících environmentální senzitivitu, ocenění rozmanitosti a chápání evoluční příbuznosti lidí a ostatních organismů.
6.–9.	Člověk a příroda	Objasní příčiny neobnovitelnosti a nerovnoměrného rozložení zdrojů minerálů, energie, podzemní vody a dopady jejich těžby a využití na zdraví lidí a přírodu.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Člověk a společnost	Charakterizuje společenské role, do kterých se ve svém životě dostává, a posoudí, co pro něj znamená příslušnost k rodině, ke škole, ke kultuře, k náboženství, k genderu, k obci, k národu, ke státu.
6.–9.	Člověk a společnost	Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.
6.–9.	Člověk a společnost	Zhodnotí na příkladech ze života občanů přednosti, úskalí a dopady demokratické a autokratické formy vlády.
6.–9.	Člověk a společnost	Prozkoumá průběh a výsledky voleb v České republice, rozhodování občanů při volbách a jejich zapojování do veřejného politického dění.
6.–9.	Člověk a společnost	Pracuje s ukázkami konkrétních právních textů, jako je Ústava ČR, Listina základních práv a svobod, zákony, různé typy smluv.
6.–9.	Člověk a společnost	Rozpozná na příkladech různých životních situací porušování práv, zákonů a smluv a navrhne, jak situace řešit.
6.–9.	Člověk a společnost	Prozkoumá činnost státní správy a samosprávy při řešení životních situací občana a při řešení lokálních výzev a problémů.
6.–9.	Člověk a společnost	Kriticky posuzuje dění ve svém regionu, v České republice a ve světě.
6.–9.	Člověk a společnost	Zhodnotí na příkladech ze života občanů projevy ekonomické a politické integrace v Evropě a její výhody a nevýhody.
6.–9.	Člověk a společnost	Vytváří návrh společensky prospěšné akce a do některé se aktivně zapojuje.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Naplňuje při pohybových činnostech některé olympijské myšlenky – čestné soupeření, respekt k odlišnostem, podpora znevýhodněných osob, ochrana přírody, uplatňování práv a povinností vyplývajících z různých rolí.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Pohybuje se samostatně a bezpečně v běžném silničním provozu v roli chodce, cyklisty, spolujezdce, cestujícího ve veřejné dopravě, řeší modelové dopravní situace a zvládá zásady bezpečného chování v případě dopravní nehody.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích ohrožení spojeného s mimořádnou událostí.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Aplikuje zásady bezpečného chování při antropogenních mimořádných událostech a mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy na místech, kde se pohybuje.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Charakterizuje zásady požární prevence; v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné způsoby chování, metody a prostředky hašení požáru.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Vysvětlí roli občana a jeho práva a povinnosti při zajišťování bezpečnosti a obrany státu, orientuje se v principech zajišťování vnější i vnitřní obrany, v bezpečnostním systému ČR a typech krizových stavů.
6.–9.	Geografie	Využívá geografické myšlení a způsoby poznávání k porozumění příčinám a důsledkům změn míst a regionů.
6.–9.	Geografie	Odvodí příjem slunečního záření pro konkrétní místo a čas, jeho příčiny a důsledky na přírodní procesy a lidské aktivity.
6.–9.	Geografie	Odvodí dostupnost vody v konkrétním místě během roku, její příčiny a vliv na tamní přírodní prostředí a lidskou společnost.
6.–9.	Geografie	Vysvětlí vznik a rozmístění tvarů zemského povrchu a jejich vliv na další přírodní procesy a lidské aktivity.
6.–9.	Geografie	Odvodí charakter půd a živých organismů pro konkrétní místo, jeho příčiny a vliv na tamní přírodní prostředí a lidskou společnost.
6.–9.	Geografie	Vysvětlí, jak přírodní a společenské faktory ovlivňují přirozený i migrační pohyb obyvatel a strukturu i rozmístění obyvatelstva v různých místech a regionech.
6.–9.	Geografie	Posoudí geografickou polohu, funkce, vnitřní strukturu a možnosti rozvoje různých sídel.
6.–9.	Geografie	Identifikuje hlavní faktory ovlivňující rozmístění a zaměření hospodářských aktivit a jejich vliv na konkrétní region a jeho další rozvoj.
6.–9.	Geografie	Na základě porozumění příčinám a průběhu globalizace doloží příklady jejích pozitivních i negativních důsledků na přírodu a společnost konkrétního místa či regionu.
6.–9.	Geografie	Na příkladu mezinárodních a regionálních konfliktů rozliší jejich podobné a rozdílné příčiny, důsledky a snahy o mírové řešení.
6.–9.	Geografie	Orientuje se v místech a regionech různého měřítka prostřednictvím vlastní mentální mapy daného území.
6.–9.	Geografie	Identifikuje shodné a rozdílné charakteristiky míst a regionů a způsoby, jakými ovlivňují život v ostatních místech a regionech.
6.–9.	Geografie	Doloží konkrétními příklady rozdílnou mediální prezentaci míst a regionů a její dopady na vnímání daných míst a regionů.
6.–9.	Geografie	Odůvodní svou identifikaci s určitým místem i regiony různého řádu a komunitou lidí, kteří tam žijí.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Geografie	Zhodnotí, jak naplňování potřeb jedince, společnosti a přírodního prostředí v konkrétním místě napomáhá či zabraňuje udržitelnosti života na Zemi.
6.–9.	Geografie	Uplatňuje základní principy udržitelnosti života při vlastním zodpovědném jednání v prostoru.
6.–9.	KK osobnostní a sociální	Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.
6.–9.	KK osobnostní a sociální	Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.
6.–9.	KK osobnostní a sociální	Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.
6.–9.	KK osobnostní a sociální	Rozšiřuje okruh vztahů.
6.–9.	KK osobnostní a sociální	Aktivně přispívá ke zvyšování osobního wellbeingu (osobní všestranné pohody).
6.–9.	PT Společnost všechny	Rozpozná příležitosti, jaké jemu i společnosti přináší propojenost světa, a rizika, která z propojenosti vyplývají.
6.–9.	PT Společnost všechny	Rozezná a vysvětlí volbu výrazových prostředků, kterými se mediální sdělení snaží ovlivnit vnímání konkrétního tématu.
6.–9.	PT Společnost všechny	Rozezná postoje, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních a navrhne možné způsoby, jak lze předcházet rizikům jejich mediálního šíření.
6.–9.	PT Společnost všechny	Zvažuje potřeby lidí v obtížných životních situacích a navrhuje, jak posilovat rovné příležitosti a soudržnost společnosti ve svém okolí i ve světě.
6.–9.	PT Společnost všechny	Kriticky posoudí uplatňování demokratických principů ve škole a formuluje návrhy podporující demokratické procesy.
6.–9.	PT Společnost všechny	Zapojuje se do opatření a akcí, které podporují demokratickou kulturu ve škole, místní komunitě a blízkém prostředí.
6.–9.	PT Udržitelné prostředí	Vyhledá příklady, kdy lidské zásahy do prostředí přinesly původně nepředvídané důsledky, a vysvětlí, jak je možné se z daných příkladů do budoucna poučit.
6.–9.	PT Udržitelné prostředí	Prozkoumá a vysvětlí provázanost mezi klimatickou změnou, vlastním životním stylem, životem společnosti a ekonomickou činností.
6.–9.	PT Udržitelné prostředí	Vybírá, plánuje, realizuje a vyhodnotí společně se spolužáky nebo dalšími lidmi opatření potřebná pro posílení udržitelnosti v místní komunitě či ve světě.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	KK k občanství a udržitelnosti	Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.
6.–9.	KK k občanství a udržitelnosti	Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických.
6.–9.	KK k občanství a udržitelnosti	Uplatňuje svůj díl zodpovědnosti vůči ostatním a okolí.
6.–9.	KK k občanství a udržitelnosti	Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.
6.–9.	KK k občanství a udržitelnosti	Účelně uplatňuje přímou činností svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.
6.–9.	Člověk a příroda	Analyzuje a interpretuje dostupná data o složení ovzduší v ČR i ve svém okolí.
6.–9.	Člověk a příroda	Schématem znázorní příčiny a projevy znečištění ovzduší vlivem lidské činnosti včetně kroků k jeho omezení.
6.–9.	Člověk a příroda	Vytvoří model koloběhu vody v přírodě a zahrne do něj vliv lidské činnosti i význam pro živé organismy.
6.–9.	Člověk a příroda	Vysvětlí význam pedosféry a litosféry jako zdroje obživy, surovin a životního prostředí organismů včetně člověka.

4.4 Podnikavost a práce

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.4.1 Charakteristika předmětu

Předmět podnikavost a práce podporuje žáky v aktivním přístupu k vlastnímu životu i okolnímu světu. Vede je k tomu, aby dokázali proměňovat nápady v činy, plánovat své kroky, spolupracovat s ostatními a nést odpovědnost za svá rozhodnutí.

Žáci získávají praktickou zkušenost s hospodařením se zdroji — časem, penězi, materiálem i vlastní energií. Učí se vnímat hodnotu práce, porozumět základním ekonomickým principům a rozhodovat se s ohledem na své potřeby i možnosti.

Důležitou součástí předmětu je praktická činnost, tvoření a práce s nástroji, materiály i technologiemi. Žáci se učí bezpečným pracovním postupům a reflektují celý proces tvorby, nejen jeho výsledek.

Předmět zároveň rozvíjí spolupráci, iniciativu a péči o společné prostředí. Žáci se podílejí na chodu školní komunity, posilují svůj wellbeing i wellbeing ostatních a objevují vlastní silné stránky a možnosti dalšího směřování.

4.4.2 Obsah

Předmět vychází z klíčové kompetence k podnikavosti a pracovní RVP ZV. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.4.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.4.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezená v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.4.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Podpora samostatné iniciativy a zodpovědnosti

Učitelé vytvářejí podmínky pro svobodnou volbu žáků, otevřené úkoly a projekty, kde žáci rozhodují o tématech, postupech a řešeních, učí se nést odpovědnost za své kroky a reflektovat výsledky.

Propojení učení s reálným světem

Učitelé zprostředkovávají setkání s inspirativními osobnostmi, rodiči, odborníky z praxe či absolventy, organizují projektové a praktické aktivity, které podporují rozvoj podnikavosti, kreativity a iniciativy.

Podpora tvořivého a kritického myšlení

Učitelé vytvářejí prostor pro experimenty, bádání, hledání inovativních řešení a překračování ustálených vzorců; využívají otevřený dialog, diskuse, projektové učení a reflektivní zpětnou vazbu.

Rozvoj sebereflexe

Učitelé systematicky vedou žáky k poznávání vlastních silných stránek, hodnot a priorit, plánování rozvoje kompetencí a reflexi zkušeností s důrazem na učení z chyb a oceňování úspěchů.

Kooperace a sdílení znalostí

Učitelé podporují týmovou spolupráci, empatii, respekt a otevřenou komunikaci mezi žáky napříč věkovými skupinami, umožňují sdílení zkušeností a vzájemné učení.

Participativní rozhodování ve školní komunitě

Učitelé zapojují žáky do reálného řízení a organizace školy prostřednictvím sněmů, kruhů, mikrotýmů a dalších aktivit, čímž rozvíjejí občanskou angažovanost a schopnost řešit praktické problémy.

4.4.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk a jeho svět	Používá peníze v běžných modelových situacích.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Vysvětlí na příkladu, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Sestaví jednoduchý osobní rozpočet.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Zapojuje se do interakce ve skupině, rozpoznává svůj přínos a přínos druhých ve skupinové činnosti.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Zhotovuje výrobky z technického materiálu s využitím tradičních, inovativních a digitálních technologií za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Používá běžné náradí a nástroje pro péči o domácnost, zahradu nebo zeleň v interiéru.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Provádí jednoduché konstrukční činnosti s návodem i bez návodu.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Spolupracuje při organizaci pohybových činností ve známých prostorech určených pro realizaci tělesné výchovy.
1.–5.	KK k podnikavosti a pracovní	Je otevřený nápadům, příležitostem a výzvam.
1.–5.	KK k podnikavosti a pracovní	Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.
1.–5.	KK k podnikavosti a pracovní	Podílí se na spolupráci ve skupině.
1.–5.	KK k podnikavosti a pracovní	Promýšlí potřebné zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
1.–5.	PT Péče o sebe a druhé	Podílí se na utváření vzdělávacího prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.
1.–5.	PT Péče o sebe a druhé	Ve spolupráci s druhými navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Rozpoznává různé druhy profesí ve svém blízkém okolí a sdílí zkušenosti se zapojením do pracovních činností ve svém domácím prostředí.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Navrhuje a zkouší realizovat svůj rozvoj ve vybrané oblasti svých zájmů.
6.–9.	Člověk a příroda	Na příkladech chemického složení a vlastností látek běžně užívaných v domácnosti zdůvodní možnosti a limity jejich využití.
6.–9.	Člověk a příroda	Zhodnotí rizika práce s běžně dostupnými chemickými látkami a pracuje s nimi bezpečně.
6.–9.	Člověk a společnost	Používá základní ekonomické pojmy, které jsou aktuálně diskutovány ve veřejném prostoru.
6.–9.	Člověk a společnost	Rozhoduje v modelových situacích o řešení životních potřeb s ohledem na rodinný a osobní rozpočet.
6.–9.	Člověk a společnost	Vysvětlí tvorbu cen v tržním hospodářství z pohledu kupujícího a prodávajícího.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Reflektuje význam práce a aktivního zapojení do světa práce pro sebe, komunitu, společnost a přírodu.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Využívá pro svůj kariérový rozvoj různé informační zdroje, vztahy a sítě ve fyzickém a digitálním prostředí.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Rozpoznává relevantní vzdělávací a pracovní příležitosti pro své kariérové plánování.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Reflektuje význam udržování rovnováhy mezi pracovním a osobním životem, různými rolami v životě.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Tvoří osobní kariérové portfolio, které využívá v modelových situacích zájmu o vzdělávací a pracovní příležitosti.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Volí a tvůrčím způsobem bezpečně zpracovává technický materiál s ohledem na jeho funkčnost.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Posuzuje výsledný produkt i celkový proces tvorby z hlediska funkčnosti, efektivity práce, estetiky, úspory materiálu.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Zvládá základní údržbu a jednoduché opravy základního technického vybavení domácnosti v modelových situacích, porovnává možnosti vybavení domácnosti.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Užívá vybrané nářadí, techniku a moderní technologie při péči o zahradu nebo zeleň v interiéru za dodržení zásad hygieny a bezpečnosti práce.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Využívá konstrukční dovednosti v modelových situacích, sestaví a upraví přiměřeně složitou konstrukci, model či robotické zařízení za dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Spolupracuje při organizaci prostoru a pohybových činností ve známých i méně známých prostorech určených pro realizaci pohybových činností.
6.–9.	KK k podnikavosti a pracovní	Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.
6.–9.	KK k podnikavosti a pracovní	Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	KK k podnikavosti a pracovní	Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.
6.–9.	KK k podnikavosti a pracovní	Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.
6.–9.	PT Péče o sebe a druhé	Ve spolupráci s druhými plánuje, realizuje a vyhodnocuje aktivity, které podporují wellbeing všech členů školní komunity.

4.5 Osobnost a vztahy

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.5.1 Charakteristika předmětu

Předmět osobnost a vztahy podporuje rozvoj osobnosti žáků, jejich sebepoznání, seberegulace a schopnosti pečovat o vlastní wellbeing. Vede žáky k uvědomování si vlastních potřeb, emocí, hodnot a k odpovědnému rozhodování v osobním životě.

Zaměřuje se na rozvoj sociálních dovedností, empatie, respektu k odlišnostem a schopnosti vytvářet a udržovat zdravé mezilidské vztahy. Podporuje spolupráci, prosociální chování a konstruktivní řešení konfliktních situací.

Součástí předmětu je také oblast zdraví, bezpečí a prevence rizikového chování, včetně podpory zdravého životního stylu, bezpečného chování ve fyzickém i digitálním prostředí a základních dovedností první pomoci.

Předmět přispívá k utváření bezpečného, respektujícího a podpůrného prostředí školy a k aktivnímu zapojení žáků do péče o sebe i školní komunitu.

4.5.2 Obsah

*Předmět vychází z **klíčové kompetence osobnostní a sociální RVP ZV**. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.*

4.5.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.5.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezené v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.5.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Podpora sebereflexe a sebepoznání

Učitelé vytvářejí bezpečné prostředí a nástroje pro průběžné sledování a reflektování vlastních emocí, chování a postojů žáků, např. diskuse, dotazníky, biparity, sněmy, kruhy.

Rozvoj emoční a sociální inteligence

Učitelé podporují rozpoznávání a regulaci emocí, schopnost vcítit se do druhých, aktivní naslouchání a konstruktivní komunikaci.

Podpora spolupráce a týmového učení

Učitelé organizují práci ve dvojicích, mikrotýmech a skupinových projektech, učí žáky respektovat odlišnosti, poskytovat konstruktivní zpětnou vazbu a nést odpovědnost za výsledek práce skupiny.

Budování bezpečného a respektujícího prostředí

Učitelé vytvářejí vhodnou atmosféru pro sdílení názorů a pocitů, realizují komunitní kruhy, třídní rituály a učí žáky pravidlům bezpečného sdílení, aby žáci mohli otevřeně komunikovat bez strachu z hodnocení.

Rozvoj odpovědného rozhodování a etického jednání

Učitelé pracují s modelovými dilematy a reálnými situacemi, podporují žáky v uvědomování důsledků jednání, hledání konstruktivních řešení a zvažování hodnot a norem.

Posilování psychické odolnosti a well-beingu

Učitelé podporují žáky v chápání neúspěchu a chyb jako příležitosti k učení, učí žáky strategie zvládání stresu a konfliktů a motivují k péči o vlastní psychickou a fyzickou pohodu.

4.5.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk a jeho svět	Dodržuje pravidla bezpečného pohybu a pobytu v různém prostředí, prokáže zodpovědné jednání při styku s neznámými osobami, předměty a látkami.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Využívá poznatky o fungování lidského těla k podpoře vlastního zdravého způsobu života, rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Předvede v modelové situaci základní techniky odmítnutí návykových látek a posoudí vliv návykových látek a závislostního chování na zdraví člověka.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Zdůvodní význam bezpečného chování při styku s hořlavými látkami a zábavní pyrotechnikou, aplikuje pravidla protipožární ochrany v modelových situacích.
1.–5.	Člověk a jeho svět	V modelové situaci ošetří drobná poranění a poranění menšího rozsahu, odliší je od závažných úrazů a život ohrožujících stavů a přivolá první pomoc.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Uplatňuje respektující chování při navazování vztahů a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování, obrátí se na důvěryhodnou osobu či instituci v případě pocitu ohrožení.
1.–5.	Člověk a jeho svět	Navrhne celodenní stravu pro sebe a zhodnotí ji z hlediska základních výživových doporučení.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Rozpozná své vybrané osobnostní vlastnosti, silné stránky a zkouší uplatňovat sebezpoznání ve svém jednání.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Všímá si svého prožívání v běžných i náročných situacích, uplatňuje základní postupy předcházení stresu, jeho zmírňování a vyhledání pomoci.
1.–5.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Rozpozná základní emoce a potřeby své i druhých lidí a zkouší uplatnit vnímavost k nim ve svém jednání.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zvládá v souladu s individuálními možnostmi osvojované pohybové dovednosti a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Uplatňuje osvojované postupy vedoucí k rozvoji tělesné zdatnosti, k duševní a sociální pohodě, k pozitivnímu naladění, k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou zátěží.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Uplatňuje základní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech, svým jednáním předchází nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Reaguje správně na základní pokyny, povely, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Dodržuje základní pravidla jednoduchých her a soutěží, adekvátně reaguje na zjevné přestupky.
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Při pohybových činnostech jedná v duchu fair play, respektuje pohybové dovednosti, předpoklady a zájmy ostatních.
1.–5.	PT Péče o sebe a druhé	Navrhuje a zkouší realizovat vybrané aktivity péče o sebe v jednotlivých oblastech wellbeingu.
6.–9.	Člověk a příroda	Na základě pokusu popíše faktory ovlivňující základní životní procesy v organismech včetně člověka.
6.–9.	Člověk a příroda	Objasní základní vnější a vnitřní stavbu vybraných organismů včetně člověka a fungování těla jako celku s vysvětlením funkce orgánů a orgánových soustav pomocí modelu.
6.–9.	Člověk a příroda	Vysvětlí, jak vlastnosti vybraného organismu souvisejí s jeho vývojem a umožňují mu přežít a rozmnožit se.
6.–9.	Člověk a příroda	Na základě pozorování a společných diskusí analyzuje shody a rozdíly ve vývoji a životních projevech mezi člověkem a ostatními živočichy.
6.–9.	Člověk a společnost	Zdůvodní svůj žebříček hodnot a způsoby jeho uplatňování v různých životních situacích.
6.–9.	Člověk a společnost	Zhodnotí, co nebo kdo má vliv na něj a na jeho rozhodování ve fyzickém a v digitálním prostředí.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Reflektuje svůj vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebezpoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Uplatňuje strategie zvládání zátěže, předcházení a řešení náročných situací, včetně vyhledání pomoci.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Stanovuje si plán osobního rozvoje, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů a vyhodnotí jejich dosažení.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Prezentuje sám sebe v různých situacích s využitím sebehodnocení a zpětné vazby druhých.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Reflektuje různé formy mezilidských vztahů, společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Uplatňuje vhodné způsoby sociální interakce ve skupině v modelových situacích.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Uplatňuje efektivní strategie sociální komunikace a řešení konfliktu v modelových situacích.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Respektuje pravidla etického chování a uplatňováním prosociálního chování přispívá k utváření vzájemně podporujících vztahů s druhými.
6.–9.	Člověk, jeho osobnost a svět práce	Reflektuje své emoce a emoční prožívání druhých a využívá seberegulaci v interakci s druhými.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zvládá v souladu s individuálními možnostmi širší spektrum osvojovaných pohybových dovedností a uplatňuje je v individuálních a týmových pohybových činnostech.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Tvoří varianty pohybových dovedností podle zadání, své fantazie, hudebního a rytmického doprovodu, podle účelu pohybových činností, společně zvolené taktiky hry, soutěže.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Samostatně uplatňuje osvojené postupy ke zlepšení či udržení své tělesné zdatnosti, duševní a sociální pohody, k překonávání námahy a obtíží spojených s tělesnou a psychickou zátěží.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Aktivně se podílí na plánování a organizaci svého pohybového režimu (ve škole, mimo školu) a naplňuje ho.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Uplatňuje zásady hygieny a bezpečného chování při pohybových činnostech v prostředí sportovišť a přírody; aktivně předchází krizovým situacím a při jejich vzniku adekvátně reaguje.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Dodržuje základní pravidla her a soutěží, označí přestupky proti herním či soutěžním pravidlům a vysvětlí, v čem došlo k jejich porušení.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých s využitím příkladů přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Na základě znalosti základních mechanismů vzniku nemocí (infekčních, neinfekčních, degenerativních, psychosomatických aj.) uplatňuje zásady aktivní ochrany zdraví.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zdůvodní význam odpovědného, respektujícího sexuálního a partnerského chování pro zdraví a bezpečí člověka, navrhne a aplikuje postupy ochrany reprodukčního a sexuálního zdraví.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Analyzuje a hodnotí tělesné a psychosociální změny v období dospívání a adekvátně na ně reaguje, rozezná nevhodné i nekonsenzuální chování související se sexualitou ve fyzickém i digitálním prostředí.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Uplatňuje osvojené návyky a dovednosti v situacích úrazů a náhle vzniklých stavů, v rámci svých možností poskytne první pomoc ve škole.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Na základě zásad zdravého životního stylu plánuje a upravuje svůj denní režim a každodenní činnosti.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zdůvodní význam tělesné, intimní a duševní hygieny pro podporu zdraví a samostatně využívá osvojené dovednosti k regeneraci sil a předcházení stresovým situacím.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Sestaví jednodenní i dlouhodobý jídelníček na základě výživových doporučení, která aplikuje vzhledem k potřebám organismu.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Chová se zodpovědně, předvídavě a bezpečně ve škole, v neznámém prostředí i v prostředí virtuální reality, při styku s neznámými osobami, zvířaty a nebezpečnými předměty.
6.–9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika zneužívání legálních i nelegálních návykových látek se životní perspektivou člověka, vysvětlí rizika a dopady závislostního chování.
6.–9.	PT Péče o sebe a druhé	Aktivně spoluutváří vzdělávací prostředí, aby přispívalo k naplňování jeho potřeb a potřeb ostatních členů školní komunity.
6.–9.	PT Péče o sebe a druhé	Plánuje, realizuje a vyhodnocuje aktivity péče o sebe v jednotlivých oblastech wellbeingu.

4.6 Řešení problémů

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.6.1 Charakteristika předmětu

Předmět řešení problémů rozvíjí u žáků schopnost samostatně i ve spolupráci analyzovat situace, pracovat s informacemi, vytvářet a ověřovat modely a volit účinné postupy vedoucí k řešení problémů v různých kontextech. Vede žáky k systematickému myšlení, logickému uvažování, kritickému hodnocení dat a k porozumění vztahům mezi jevy.

Žáci se učí využívat matematické, přírodovědné a výzkumné postupy při řešení reálných situací, experimentují, formulují hypotézy, vyhodnocují výsledky a ověřují jejich správnost. Rozvíjejí schopnost pracovat s čísly, daty, grafy, geometrickými i funkčními modely a propojují abstraktní poznatky s praktickým využitím.

Předmět podporuje dovednost klást otázky, rozpoznávat problémy, zohledňovat různé perspektivy řešení a opírat se při rozhodování o ověřené informace a vědecké poznání. Posiluje vytrvalost, přesnost, schopnost sebereflexe a odpovědnost za zvolený postup i výsledek.

4.6.2 Obsah

Předmět vychází z klíčové kompetence k řešení problémů RVP ZV. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.6.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.6.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezené v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.6.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Aktivní zapojení do reálných problémů

Učitelé podporují žáky v účasti na řešení skutečných provozních, organizačních a pedagogických problémů školy, např. prostřednictvím školních sněmů, týmových porad a praktických projektů.

Badatelská a experimentální výuka

Učitelé podporují žáky v identifikaci problémových otázek, navrhování hypotéz a realizaci vlastních výzkumných projektů s využitím pozorování, měření, experimentů a digitálních zdrojů.

Rozvoj kritického myšlení a mediace konfliktů

Učitelé učí žáky analyzovat situace z různých perspektiv, rozpoznávat logické chyby a manipulace v argumentaci a řešit interpersonální konflikty prostřednictvím nestranné mediace.

Plánování a organizace

Učitelé vedou žáky k efektivnímu plánování, stanovování SMART cílů a organizaci činností v reálném čase (např. školní akce, rozpočet, logistika), čímž podporují zodpovědnost a schopnost řešit nepředvídané komplikace.

Reflexe, sebehodnocení a resilience

Učitelé vytvářejí prostor pro sebereflexi, sebehodnocení a práci se stresem, učí žáky vyhodnocovat vlastní silné a slabé stránky a vnímat chyby a neúspěchy jako příležitost k učení a zlepšení.

4.6.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–3.	Logicko-matematická gram.	Odhaluje fungování matematických modelů.
1.–3.	Logicko-matematická gram.	Popisuje kroky řešení matematických situací s oporou o matematické modely.
1.–3.	Logicko-matematická gram.	Rozpozná opakující se vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.
1.–3.	Logicko-matematická gram.	Rozpoznává využití matematického aparátu v běžných situacích.
1.–5.	KK k řešení problémů	Rozpozná jednoduchý výzkumný problém a jeho možné řešení.
1.–5.	KK k řešení problémů	Uvědomuje si důležitost ověřování informací.
1.–5.	KK k řešení problémů	Rozlišuje mezi osobními a společnými problémy s ohledem na různé perspektivy.
1.–5.	KK k řešení problémů	Vychází při rozhodování a řešení problémů z objektivních dat a informací.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Řeší problémy s přirozenými čísly (včetně nuly) v kontextu reálných situací.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Modeluje a používá zlomky v praktických situacích.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Modeluje kladná desetinná čísla pomocí reálných situací.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Modeluje celá záporná čísla pomocí reálných situací.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Využívá standardní jednotky délky k odhadu, měření a porovnávání, prostřednictvím manipulace zjišťuje obsah a objem.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Modeluje a rozpozná geometrické útvary.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Orientuje se v rovině a v prostoru.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Konstruuje geometrické útvary podle zadaných parametrů.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Získává data, graficky je zaznamenává, grafický záznam dat čte a interpretuje.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Experimentuje, eviduje a popisuje náhodné jevy.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků splňující dané podmínky.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Rozpozná, zdůvodní, doplní a tvoří pravidelnosti a řady čísel.
1.–5.	Matematika a její aplikace	Řeší jednoduché reálné problémy s využitím rovnosti a nerovnosti.
1.–5.	Logicko-matematická gram.	Využívá obecné matematické modely v kontextu.
1.–5.	Logicko-matematická gram.	Tvoří důkazy správnosti matematických postupů a argumentů.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Logicko-matematická gram.	Zkoumá vzory a zákonitosti v různých matematických situacích.
1.–5.	Logicko-matematická gram.	Kontroluje použité matematické modely.
6.–9.	Člověk a příroda	Porovná jednotlivá skupenství látek na základě jejich typických vlastností, vlastnosti ilustruje konkrétními situacemi z vlastní zkušenosti a navrhne a provede experimenty, které umožní zjistit další vlastnosti.
6.–9.	Člověk a příroda	Změří vybrané fyzikální veličiny, vyjádří je ve vhodných jednotkách a odhadne chyby (nejistoty) měření; výsledek měření prezentuje v číselné i grafické podobě.
6.–9.	Člověk a příroda	Pozoruje, porovná, změní, popíše různé pohyby a předpoví jejich průběh.
6.–9.	Člověk a příroda	Na základě vlastních experimentů popíše, co je zvuk, jeho vznik, vlastnosti a šíření; fyzikální vlastnosti zvuku dá do souvislosti s hudebním pohledem na zvuk.
6.–9.	Člověk a příroda	Porovná chování světla v různých prostředích a na jejich rozhraních; popíše důsledky ve vybraných praktických situacích.
6.–9.	Člověk a příroda	Experimentálně ukáže vybrané vlastnosti elektrického náboje.
6.–9.	Člověk a příroda	Zapojí elektrický obvod, změní v něm vybrané elektrické veličiny a na základě měření mezi nimi najde souvislost.
6.–9.	Člověk a příroda	Experimentálně ukáže vzájemné působení permanentních magnetů i magnetu a vodiče s proudem a uvede praktické využití těchto jevů.
6.–9.	Člověk a příroda	Navrhne a provede pozorování, demonstrace a pokusy včetně záznamu, zpracování a prezentace jejich výsledků.
6.–9.	Člověk a příroda	Na konkrétních příkladech popíše chemickou reakci jako změnu výchozích látek na produkty za uvolnění nebo spotřebování energie při přeskupování atomů a chemických vazeb.
6.–9.	KK k řešení problémů	Navrhne plán pro zkoumání a řešení specifického výzkumného problému.
6.–9.	KK k řešení problémů	Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.
6.–9.	KK k řešení problémů	Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.
6.–9.	KK k řešení problémů	Analyzuje při rozhodování a řešení problémů objektivní informace a prezentované závěry vědeckého poznání.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Řeší problémy se zlomky v kontextu reálných situací.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Využívá k řešení problémů celá čísla a jejich vlastnosti.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Využívá k řešení problémů desetinná čísla, procenta, mocniny a odmocniny v kontextu reálných situací.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Využívá k odhadu, měření a porovnávání nestandardní a standardní jednotky délky, obsahu a objemu.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Využívá metrické vlastnosti útvarů k řešení problému v kontextu reálných situací.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Řeší problémy s časovými údaji v kontextu reálných situací.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Rozpozná geometrické útvary a využívá jejich vlastnosti k řešení problémů.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Matematika a její aplikace	Skládá a rozkládá tělesa.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Konstruuje množiny bodů daných vlastností.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Popíše polohu objektů v rovině a v prostoru.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Interpretuje a vytváří různě graficky prezentovaná data.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Vypočítá a interpretuje základní charakteristiky souboru dat.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Určí pravděpodobnost jevu různými způsoby pro rozhodování v dané situaci.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Vyhledá všechny prvky nebo skupiny prvků, které splňují dané podmínky.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Rozpozná, vyjádří, doplní a tvoří pravidelnosti a řady čísel.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Řeší reálné problémy pomocí poměru, úměry a procent.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Modeluje reálné problémy pomocí výrazů, upravuje je a vyhodnocuje.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Řeší reálné problémy pomocí rovnic a nerovnic.
6.–9.	Matematika a její aplikace	Řeší reálné problémy pomocí funkcí.
6.–9.	Logicko-matematická gram.	Vyvíjí/inovuje matematické modely.
6.–9.	Logicko-matematická gram.	Hodnotí získané výsledky ve vztahu k výchozí matematické situaci.
6.–9.	Logicko-matematická gram.	Aplikuje metody analýzy a syntézy při řešení komplexních matematických situací v různých kontextech.
6.–9.	Logicko-matematická gram.	Systematicky kontroluje správnost řešení matematických postupů.

4.7 Digitální svět

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.7.1 Charakteristika předmětu

Předmět digitální svět rozvíjí digitální kompetenci žáků jako schopnost smysluplně, bezpečně a odpovědně využívat digitální technologie v učení i běžném životě. Zaměřuje se na porozumění digitálním systémům, práci s daty a rozvoj algoritmického a logického myšlení.

Žáci se učí vyhledávat, třídit, analyzovat a interpretovat informace, vytvářet digitální obsah a využívat technologie k řešení reálných problémů napříč vzdělávacími oblastmi. Pracují s digitálními modely, tabulkami, grafy a geografickými daty a rozvíjejí schopnost strukturovat situace do jednotlivých kroků a postupů.

Součástí výuky je základní porozumění programování, principům algoritmů a fungování informačních systémů. Žáci se seznamují s možnostmi automatizace, kódování dat a s aktuálními digitálními technologiemi, které ovlivňují současný svět.

Důraz je kladen na bezpečné a zdravé neohrožující chování v digitálním prostředí, ochranu osobních údajů, kritické posuzování digitálních zdrojů a uvědomění si rizik spojených s užíváním technologií. Předmět podporuje tvořivé, spolupracující a odpovědné využívání digitálních nástrojů k vlastnímu rozvoji, k podpoře učení i ke spoluutváření školní komunity.

4.7.2 Obsah

Předmět vychází z klíčové kompetence digitální RVP ZV. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.7.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.7.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezené v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.7.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Bezpečné a zodpovědné používání digitálních technologií

Učitelé vedou žáky k uvědomělému využívání digitálních technologií, upozorňují na bezpečnost, ochranu osobních dat a dopady jejich digitálních stop a podporují kritické hodnocení informací.

Práce s otevřenými daty a veřejnými zdroji

Učitelé poskytují žákům příležitost vyhledávat, analyzovat a interpretovat data z otevřených databází a veřejných zdrojů, čímž rozvíjejí analytické a informační dovednosti.

Kreativní a inovativní využití digitálních nástrojů

Učitelé podporují žáky v experimentování s digitálními technologiemi při vytváření vlastních

projektů, vizualizací a prezentací, rozvíjejí schopnost volit vhodné nástroje a formy pro vyjádření myšlenek.

Digitální participace a spolupráce

Učitelé zapojují žáky do reálného digitálního života školy – např. správa školní techniky, online komunikace či digitální projekty – a vedou je ke spolupráci, sdílení a týmovému řešení problémů.

Analýza dopadů digitalizace

Učitelé vedou žáky k uvědomování si pozitivních i negativních dopadů digitálních technologií na jednotlivce, společnost a udržitelnost, podporují diskuse o etických a praktických otázkách.

Rozvoj samostatnosti a kritického myšlení

Učitelé vytvářejí podmínky pro samostatné rozhodování a kritické hodnocení informací, podporují reflexi digitálních aktivit, sebehodnocení a diskuzi o různých variantách řešení.

4.7.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Měří pohybové výkony a na základě pokynů učitele či porovnání výkonů s předchozími na ně adekvátně reaguje.
1.–5.	Informatika	Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat.
1.–5.	Informatika	Znázorní konkrétní situaci na základě její analýzy a určení významných prvků a vztahů mezi nimi.
1.–5.	Informatika	Odvodí informace z daného modelu.
1.–5.	Informatika	Navrhne posloupnost kroků řešení jednoduchého problému.
1.–5.	Informatika	Sestaví v blokově orientovaném jazyce program, ve kterém používá opakování a podprogramy, opraví případné chyby.
1.–5.	Informatika	Rozezná, s jakými daty pracuje vybraný informační systém a jaký je jeho účel.
1.–5.	Informatika	Zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data pro vymezený problém.
1.–5.	Informatika	Vybírá na základě zkušenosti aplikace a data pro řešení problému.
1.–5.	Informatika	Používá digitální technologie připojené k síti nebo k sobě navzájem k posílání a získávání dat.
1.–5.	Informatika	Rozpoznává rizika ztráty, poškození či zneužití dat při práci s digitálními technologiemi.
1.–5.	KK digitální	Respektuje pravidla bezpečného zacházení s digitálními zařízeními i daty a zásadami zdraví neohrožujícího chování v digitálním prostředí.
1.–5.	KK digitální	Vyhledává potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.
1.–5.	KK digitální	Vytváří jednoduchý digitální obsah v rámci plnění stanovených výukových cílů.
1.–5.	KK digitální	Využívá digitální technologie doporučeným způsobem k zefektivnění vlastní práce.
1.–5.	KK digitální	Informace a jiná digitální data podle potřeby sdílí se svými blízkými a učiteli.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.-9.	Člověk a příroda	Odvozuje význam minerálů, hornin a půdy na základě charakteristik zjištěných z informačních zdrojů a pomocí zkoumání jejich vlastností.
1.-9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Zaznamená a zhodnotí s pomocí dostupných technologií pohybový výkon, na základě zjištěných výsledků a dalších podnětů usiluje o jeho zlepšení.
1.-9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Vyhledá a prezentuje informace o aktuálním sportovním dění ve škole, v obci, regionu, ČR, ve světě.
1.-9.	Člověk, zdraví a bezpečí	Identifikuje nebezpečné aktivity a situace vyskytující se v digitálním prostředí a odůvodní, proč je důležité chránit zde bezpečí své i ostatních, včetně ochrany osobních údajů.
1.-9.	Geografie	Kriticky využívá mapy a další zdroje geografických dat pro vlastní učení i každodenní poznávání světa.
1.-9.	Geografie	Využívá geoinformační technologie k řešení reálných problémů.
1.-9.	Informatika	Získá z dat informace, interpretuje data získaná pro řešení konkrétního problému.
1.-9.	Informatika	Navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu.
1.-9.	Informatika	Modeluje situace různými způsoby, včetně grafů nebo obdobných schémat.
1.-9.	Informatika	Natrénuje model strojového učení a vyhodnotí, jak dobře model funguje.
1.-9.	Informatika	Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vysvětlí celý postup a určí problém, který je daným algoritmem řešen.
1.-9.	Informatika	Rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne postupy a algoritmy pro jeho řešení.
1.-9.	Informatika	V blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program, používá opakování, větvení programu, proměnné.
1.-9.	Informatika	Průběžně ověřuje správnost vytvářeného postupu, zkouší program, opravuje chyby, posoudí efektivitu postupu, programu.
1.-9.	Informatika	Posoudí účel a užitečnost vybraného informačního systému, popíše jeho vnitřní fungování.
1.-9.	Informatika	Pro řešení problému vytvoří tabulku evidence dat a stanoví pravidla pro práci se záznamy.
1.-9.	Informatika	V evidenci dat používá funkce pro automatické zpracování dat a nastavuje zobrazení dat s cílem řešit potřeby uživatelů.
1.-9.	Informatika	Vybírá pro své potřeby hardware, software a způsob připojení digitálních zařízení do sítě na základě porozumění jejich vlastnostem.
1.-9.	Informatika	Navrhne základní způsoby zabezpečení zařízení a systémů, se kterými pracuje, na základě posouzení rizik ztráty, poškození či zneužití dat.
1.-9.	Informatika	Diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě.
1.-9.	Jazyk a jazyková komunikace	Využívá elektronické prostředky a informační zdroje ke tvorbě textu.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.-9.	KK digitální	Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat nebo jeho tělesné či duševní zdraví.
1.-9.	KK digitální	Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.
1.-9.	KK digitální	Generuje digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti.
1.-9.	KK digitální	Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.
1.-9.	KK digitální	Účelně a uvážlivě sdílí data a informace v digitálním prostředí s cílem osobního růstu, podpory školní či zájmové komunity nebo za účelem týmové práce na školních projektech.

4.8 Kultura

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.8.1 Charakteristika předmětu

Předmět Kultura rozvíjí kulturní kompetenci žáků jako schopnost porozumět světu prostřednictvím umění, historie a kulturních souvislostí. Vede je k vnímání kultury jako živého prostoru, ve kterém se propojují osobní zkušenosti, společenské hodnoty, paměť a identita.

Žáci se zapojují do tvůrčích, interpretačních a reflektivních činností v oblasti literatury, hudby, výtvarného umění, tance, divadla, filmu a dalších forem kulturního vyjádření. Učí se vyjadřovat vlastní prožitky a názory, naslouchat druhým a sdílet společnou zkušenost.

Součástí předmětu je poznávání kulturní rozmanitosti, tradic a institucí v místním, národním i globálním kontextu a porozumění proměnám kultury v čase. Žáci zkoumají vztah mezi kulturou, společností, technickým vývojem a historickými událostmi a učí se kriticky nahlížet různé způsoby interpretace minulosti i současnosti.

Předmět podporuje rozvoj estetického vnímání, kritického myšlení a osobní identity a vede žáky k aktivní účasti na kulturním a společenském dění.

4.8.2 Obsah

Předmět vychází z klíčové kompetence kulturní RVP ZV. Očekávané výsledky učení této klíčové kompetence jsou doplněny očekávanými výsledky učení gramotností a vzdělávacích oblastí, které vedou k naplňování této klíčové kompetence. Konkrétní oblasti a OVU jsou patrné z rozpisu níže.

4.8.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.8.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezené v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.8.5 Vzdělávací strategie

Nad rámec obecných vzdělávacích strategií uplatňovaných v celé škole se v předmětu uplatňují zejména následující vzdělávací strategie:

Podpora aktivního vyjadřování a reflexe

Učitelé vytvářejí prostor, kde žáci mohou sdílet a hodnotit své názory, postoje a pocity k umění a kultuře, a podporují jejich schopnost reflektovat vlastní estetické zážitky.

Osobní zkušenost s kulturou a uměním

Učitelé organizují návštěvy kulturních institucí, akcí a uměleckých míst, aby žáci získali přímou zkušenost a mohli propojit teoretické znalosti s reálnými kulturními zážitky.

Podpora kreativity a sebevyjádření

Učitelé poskytují žákům příležitosti experimentovat s různými uměleckými technikami a médii (malba, hudba, divadlo, tanec, film, audiovizuální tvorba, literární tvorba), čímž rozvíjejí kreativitu a fantazii.

Rozvoj estetického vnímání a kritického myšlení

Učitelé vedou žáky k analýze a interpretaci uměleckých děl, mediálních obsahů a kulturních projevů, podporují diskuse o hodnotách, tradicích a způsobech prezentace různých kultur.

Podpora propojení umění s osobní identitou

Učitelé podporují žáky ve vyjadřování vlastních emocí, postojů a hodnot prostřednictvím tvůrčích aktivit, čímž posilují jejich sebepojetí a osobní růst.

4.8.6 Školní očekávané výsledky učení

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Člověk, zdraví a bezpečí	Tvoří podle zadání, své fantazie, hudebního či rytmického doprovodu varianty jednoduchých pohybových dovedností.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyjadřuje svoje prožitky ze čtení nebo poslechu uměleckého textu.
1.–5.	Jazyk a jazyková komunikace	Tvořivě pracuje s uměleckým textem.
1.–5.	KK kulturní	Porovnává kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní kultury i jiných kultur.
1.–5.	KK kulturní	Uvede příklady některých kulturních institucí, projevů umění a kulturního dění ve svém okolí.
1.–5.	KK kulturní	Vyjadřuje své myšlenky a pocity prostředky různých druhů umění.
1.–5.	KK kulturní	Vnímá umění a kulturu jako způsob poznávání světa a vypovídání o něm.
1.–5.	Umění a kultura	Zapojuje se aktivně do her, cvičení a tvořivých činností, v nichž získává, upevňuje a rozvíjí základní reprodukční, interpretační i tvůrčí dovednosti.
1.–5.	Umění a kultura	Využívá jednoduché postupy a prostředky vycházející z hudby, tance, divadla při samostatných i společných interpretačních a tvůrčích činnostech.
1.–5.	Umění a kultura	Zapojuje se do reflexe reprodukčních, tvůrčích a interpretačních činností s porozuměním základním oborovým pojmům.
1.–5.	Umění a kultura	Rozvíjí a buduje svůj vztah k hudbě pomocí poslechového činností a propojuje svou zkušenost se základními prvky hudební řeči.
1.–5.	Umění a kultura	Vyjádří svůj zážitek z hudebního, divadelního nebo tanečního díla nebo programu.
1.–5.	Umění a kultura	Rozliší hudební, taneční a divadelní dílo a orientuje se v prostředcích jejich vyjádření.
1.–5.	Umění a kultura	Uvede příklady hudebních, divadelních nebo tanečních projevů, kulturní tradice, kulturní instituce vztahující se k těmto druhům umění ve svém nejbližším okolí, lokalitě či regionu.
1.–5.	Umění a kultura	Uplatňuje a kombinuje při vlastní výtvarné tvorbě linie, tvary, barvy v ploše i prostoru a objevuje vztahy mezi nimi.
1.–5.	Umění a kultura	Vyjadřuje výtvarnými prostředky vjemy, pocity, prožitky, myšlenky, představy a zkušenosti a realizuje svůj tvůrčí záměr.
1.–5.	Umění a kultura	Reaguje na svou tvorbu i tvorbu ostatních prostřednictvím slova, pohybu, zvuku či jiných nonverbálních prostředků a sdílí ji s ostatními.

Ročník	Oblast RVP	Znění
1.–5.	Umění a kultura	Experimentuje s výtvarnými a filmovými prostředky a uplatní je ve vlastní tvorbě a tvořivé hře.
1.–5.	Umění a kultura	Vyjádří, co prožíval při vnímání výtvarného a audiovizuálního díla.
1.–5.	Umění a kultura	Komunikuje o výtvarném či filmovém uměleckém díle s využitím základních oborových pojmů.
1.–5.	Umění a kultura	Uvede příklad kulturní události či kulturní instituce ve svém nejbližším okolí.
6.–9.	Člověk a společnost	Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.
6.–9.	Člověk a společnost	Posoudí informační hodnotu a důvěryhodnost zdrojů z různých dějinných epoch.
6.–9.	Člověk a společnost	Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.
6.–9.	Člověk a společnost	Specifikuje proměnu politických útvarů, krajiny a lidských sídel od pravěku po současnost pomocí map a dalších informačních zdrojů.
6.–9.	Člověk a společnost	Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.
6.–9.	Člověk a společnost	Doloží příklady vlivu náboženství na jednání lidí v různých dějinných epochách.
6.–9.	Člověk a společnost	Posoudí pozitivní a negativní vliv technologického vývoje a zejména industrializace na život různých společenských vrstev v minulosti.
6.–9.	Člověk a společnost	Vysvětlí proměny fungování hospodářství od pravěku po současnost.
6.–9.	Člověk a společnost	Rozliší příčiny, důsledky a podobu konfliktů a spolupráce v minulosti.
6.–9.	Člověk a společnost	Posoudí dopady kolonialismu, imperialismu a dekolonizace na různé skupiny lidí.
6.–9.	Člověk a společnost	Určí, jak se proměňovaly a v čem zůstávaly stejné genderové role v dějinách.
6.–9.	Člověk a společnost	Diskutuje o projevech moderního politického extremismu a o povaze, příčinách vzniku a důsledcích nastolení diktatur a autoritativních režimů.
6.–9.	Člověk a společnost	Vytvoří vlastní dějepisný výstup s využitím vhodných kriticky posouzených zdrojů.
6.–9.	Člověk a společnost	Vytvoří vlastní výstup na základě absolvování aktivizačního edukačního programu v paměťové instituci nebo ve veřejném prostoru.
6.–9.	Člověk a společnost	Vyjádří vlastní představu o funkci a významu historických objektů a motivů ve veřejném prostoru.
6.–9.	Člověk a společnost	Podílí se na utváření historického významu regionálních kulturních památek, popřípadě památek s celostátní či mezinárodní hodnotou.
6.–9.	Člověk a společnost	Zhodnotí zamýšlené i nezamýšlené důsledky lidského jednání, které souvisejí s narušováním životního prostředí a klimatickými jevy v minulosti.
6.–9.	Člověk a společnost	V modelové situaci předvede, jak může historické poznání pomoci v současném životě.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Vyjadřuje svoje prožitky literárního, divadelního a audiovizuálního díla.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Interpretuje literární díla a díla z oblasti dalších druhů umění.
6.–9.	Jazyk a jazyková komunikace	Tvoří umělecký text podle svých schopností, reflektuje tvorbu uměleckého textu a z reflexe vyvozuje poznatky.
6.–9.	KK kulturní	Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.
6.–9.	KK kulturní	Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.
6.–9.	KK kulturní	Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci.
6.–9.	KK kulturní	Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.
6.–9.	Umění a kultura	Zapojuje se do tvůrčího procesu v různých rolích na základě svých schopností, osvojených dovedností a osobních preferencí.
6.–9.	Umění a kultura	Vědomě využívá své hudební schopnosti a dovednosti získané prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností v individuálních i skupinových aktivitách.
6.–9.	Umění a kultura	Využívá osvojené postupy, prostředky kreativního tance k vnímání vlastního těla, k osobitému pohybovému a tanečnímu vyjadřování a k vlastní tvorbě.
6.–9.	Umění a kultura	Využívá postupy a prostředky divadla k vlastní tvorbě, prozkoumávání témat, mezilidských vztahů a situací, poznávání sebe sama.
6.–9.	Umění a kultura	Reflektuje tvůrčí a interpretační proces s využitím základních oborových pojmů.
6.–9.	Umění a kultura	Oceňuje díky zkušenostem získaným z poslechových činností kvalitu a přínos hudebního díla.
6.–9.	Umění a kultura	Využívá získané zkušenosti a znalosti k vlastnímu výkladu uměleckého díla a jeho základní analýze.
6.–9.	Umění a kultura	Zhodnotí přínos svého zapojení do třídních, školních nebo místních kulturních nebo uměleckých aktivit a projektů.
6.–9.	Umění a kultura	Uvede příklady živého umění, kulturních projevů, akcí, tradic a kulturních institucí na regionální, národní i celosvětové úrovni.
6.–9.	Umění a kultura	Uplatňuje a kombinuje při vlastní tvorbě prvky výtvarného umění.
6.–9.	Umění a kultura	Realizuje svůj tvůrčí záměr s využitím prostředků výtvarného umění, filmového umění a jejich kombinací.
6.–9.	Umění a kultura	Užívá a kombinuje prostředky filmu s důrazem na vyprávění pomocí pohyblivého obrazu.
6.–9.	Umění a kultura	Dokumentuje vlastní tvorbu a vede si přehled zdrojů pro inspiraci a využití ve své další tvorbě.
6.–9.	Umění a kultura	Reflektuje svou tvůrčí výtvarnou či filmovou zkušenost a přijímá zpětnou vazbu jako impulz pro další tvorbu.
6.–9.	Umění a kultura	Popíše zážitek z výtvarného a audiovizuálního díla a zhodnotí, v čem spatřuje jejich význam.

Ročník	Oblast RVP	Znění
6.–9.	Umění a kultura	Komunikuje o uměleckých dílech minulosti a současnosti i o běžné vizuální a audiovizuální produkci s použitím oborových pojmů.
6.–9.	Umění a kultura	Uvede příklady vlivu nových technologií na proměnu umělecké tvorby a jejího vnímání.
6.–9.	Umění a kultura	Představí ostatním konkrétní dílo, projev nebo osobnost z oblasti výtvarného a filmového umění a zdůvodní, v čem spatřuje jejich význam.

4.9 Čtvrtek odpoledne

Časová dotace: viz tabulace učebního plánu

4.9.1 Charakteristika předmětu

Smyslem předmětu **čtvrtek odpoledne** je vyhovět převažující interpretaci § 5 odst. 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, podle níž lze „*na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy*“. V předmětu **čtvrtek odpoledne** se proto vzdělávají vždy žáci zařazení do jedné třídy (viz kapitolu 3.0.1) a může zde být realizován jakýkoli vzdělávací obsah z jakéhokoli jiného předmětu.

4.9.2 Obsah

Předmět je tvořen vzdělávacími obsahy ostatních předmětů ŠVP.

4.9.3 Časová dotace

Časová dotace je uvedena a vysvětlena v učebním plánu a poznámkách k němu.

4.9.4 Organizace výuky

Pro organizaci výuky se plně uplatní obecná pravidla vymezené v částech Charakteristika školy, Charakteristika ŠVP a Učební plán.

4.9.5 Vzdělávací strategie

Vzhledem k provázanosti obsahu předmětu s ostatními předměty může být v tomto předmětu využita vzdělávací strategie jakéhokoli předmětu ŠVP.

Klíčovou samostatnou vzdělávací strategií je vyhovění převažující interpretaci příslušného ustanovení, podrobněji viz učební plán.

4.9.6 Školní očekávané výsledky učení

V předmětu může být realizován jakýkoli vzdělávací obsah z jakéhokoli jiného předmětu – v takovém případě je u daného žáka vyhodnoceno jeho dosažení v předmětu **čtvrtek odpoledne** a již není třeba jej hodnotit ve vyučovacím předmětu, v němž by byl řazen jinak.

5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

5.1 Podpora formativního přístupu

5.1.1 Bipartita

Každý žák si volí svého učitele-patrona. Patron se s žákem aspoň jednou za pololetí sejde na dvoustranné schůzce (bipartitě), jejímž předmětem je mimo jiné vyhodnocení dosavadní vzdělávací cesty žáka, úprava nastavených cílů.

Bipartita navíc proběhne vždy po testování žáka na začátku 3., 5. a 9. ročníku.

5.1.2 Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se v naší škole člení zejména do dvou kategorií:

1. ověření **testováním** pořádaném na začátku 3, 5. a 9. ročníku;
2. ověření **pozorováním** učitelů.

5.1.3 Testování

Zhruba třetina OVU podléhá pravidelnému orientačnímu testování. Škola volí OVU, která svou povahou spíše odpovídají znalostem než postojům.

Na začátku 3, 5. a 9. ročníku proběhne vždy testování, zda a v jaké míře dosahují žáci těchto výsledků učení vymezených pro konec daného ročníku (v 3. ročníku se tedy testují jen základní gramotnosti).

V každém předmětu je stanoveno, kolik procent očekávaných výsledků učení je testováno. Výsledek z testování tak tvoří celkový podíl na výsledku z daného předmětu dle následující rovnice:

$$[\% \text{ testovaných OVU z celkového počtu OVU}^1] \times [\text{úspěšnost v testování vyjádřená v \%}]$$

Je-li takto zjištěna alespoň 20% úspěšnost žáka, považuje se výsledek za dostatečný. Je-li zjištěna nižší než 20% úspěšnost, vede následně škola žáka v průběhu daného ročníku k tomu, aby na konci ročníku splnil alespoň 20 % výsledků učení stanovených pro tento ročník. Splnění testovatelných výstupů může škola ověřit opět testováním.

Bez ohledu na naplnění či nenaplnění procentních kvót stanovených výše probírá své výsledky testování žák s patronem, s nímž se společně zaměřují na formativní sebehodnocení a hodnocení – tedy zhodnocení toho, co jsou žákovy silné stránky a na čem z toho, co žák v testování nezvládl, by měl zapracovat tak, aby mohl dále pokračovat v naplňování cílů vzdělávání.

5.1.4 Pozorování

Nástrojem k hodnocení dosahování ostatních výsledků učení (tedy těch, které se neověřují testováním) je pozorování učitelů. To se odehrává v různých situacích a případech. Může probíhat např.:

¹ Vzhledem ke komplexnosti očekávaných výsledků učení klíčových kompetencí definovaných RVP ZV se OVU klíčových kompetencí započítají s pětinasobnou vahou.

1. V průběhu **lekci**, kdy učitel u žáků, kteří se zúčastnili vzdělávací aktivity organizované na dané lekci, již byl splněn určitý výsledek učení (zcela či částečně), zaznamená splnění tohoto výsledku učení;
2. V průběhu jiných **řízených aktivit**, kdy učitel u žáků, kterých se těchto aktivit zúčastnili, za předpokladu, že jimi byly splněny (zcela či částečně) určité očekávané výsledky učení, zaznamená splnění těchto očekávaných výsledků učení;
3. V průběhu **neřízených aktivit**, kdy učitel pozorováním aktivit žáka, popř. rozhovorem s žákem či jeho spolužáky, zjistí, že žák se věnoval aktivitě, jejímž prostřednictvím zcela či částečně splnil určitý očekávaný výsledek učení;
4. V průběhu **bipartit**, kdy učitel rozhovorem na bipartitě zjistí, že žák, ať již ve škole, nebo mimo školu, dosáhl očekávaného zcela či částečně výsledku učení definovaného ve školním vzdělávacím programu.

Zjistí-li učitel pozorováním, že žák splnil zcela či částečně očekávaný výsledek učení, zaznamená uvedenou skutečnost do tabulky výsledků učení, kde uvede, kdy a jakou činností žák prokázal dosažení daného výsledku učení (nebo jeho části). Pozorováním lze zaznamenat i dosažení výsledků učení, které se jinak testují.

S pozorováními se dále pracuje při individuální práci s žákem a při hodnocení na vysvědčení.

5.2 Sebehodnocení žáků

Sebehodnocení má ústní formu. Probíhá především neformálně v průběhu celého vzdělávacího procesu. Své sebehodnocení může žák komunikovat v běžných situacích v průběhu školního vzdělávání nebo s ním pracovat pouze v rámci svého sebeřízení. Sebehodnocení může mít podobu hodnocení práce ve skupině po ukončení skupinové práce.

Formálním okamžikem, kdy probíhá sebehodnocení žáků, jsou bipartity – v jejich rámci se učitelé strukturovaně ptají žáků jak na sumativní (co se naučili), tak na formativní (na čem a proč chtějí pracovat) hodnocení jejich vzdělávání a dále společně vytyčují další cestu vzděláváním.

5.3 Vzájemné hodnocení žáků

Vzájemné hodnocení žáků probíhá čistě neformálně v rámci všech vzdělávacích forem využívaných v naší škole. Zejména v případě sebeřízeného učení (neřízených aktivit) je vzájemné hodnocení mezi žáky velmi důležitou součástí formativního přístupu k dalšímu postupu žákova vzdělávání. Učitelé však mohou zařazovat prvky vzájemného hodnocení i do řízených vzdělávacích aktivit, je-li to vzhledem k dosahování vzdělávacích cílů vhodné.

5.4 Uznávání výsledků neformálního a zájmového vzdělávání

Doloží-li žák nebo jeho zákonný zástupce, že určitých vzdělávacích výsledků vymezených v tomto ŠVP dosáhl mimo školní vzdělávání (ať již v zájmovém, nebo v neformálním vzdělávání), pověřený učitel zaznačí v evidenci odpovídající OVU za splněné a žák je již dál nemusí absolvovat prostřednictvím školního vzdělávání.

Výsledky neformálního a zájmového vzdělávání je možno doložit zejména:

- vysvědčením ze základní umělecké školy nebo potvrzením o docházce do obdobné výuky,
- potvrzením z DDM, SVČ nebo obdobného zařízení o návštěvě kroužku,
- osvědčením o umístění v soutěži,
- osvědčením o účasti nebo o dokončení jazykového kurzu,
- dalšími obdobnými způsoby, z nichž je zřejmé, za jaké vzdělávací celky by se dodávané

vzdělání mělo uznat.

5.5 Hodnocení na vysvědčení

Při hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení učitel provádějící hodnocení vychází ze záznamů o splnění či částečném splnění jednotlivých očekávaných výsledků učení vymezených v daném předmětu, a to ať již bylo zjištěno testováním, nebo pozorováním. Dále přihlídnou k žakovým vzdělávacím předpokladům a věku. Na základě tohoto vyhodnocení sestavuje slovní hodnocení pro daný předmět. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Dojde-li učitel po sestavení slovního hodnocení k závěru, že žák ani v dostatečné míře vzhledem ke svým osobnostním předpokladům a věku nenaplnil očekávané výsledky učení definované pro daný předmět, žák z předmětu neprospěl.

Dostatečná míra naplnění očekávaných výsledků učení je taková, kdy vzhledem k žakovým osobnostním a vzdělávacím předpokladům lze očekávat, že při dalším postupu základního vzdělávání v naší škole žák dojde na konci 9. ročníku alespoň k základní míře naplnění cílů základního vzdělávání vymezených v § 44 školského zákona.

Nedostatečnou mírou naplnění očekávaných výsledků učení je taková míra absence naplnění očekávaných výsledků učení v daném předmětu, že již lze stěží očekávat, že by žák vzhledem ke svému věku a vzdělávacím předpokladům zvládl během zbývajících ročníků základního vzdělávání dosáhnout alespoň v základní míře cílů základního vzdělávání vymezených v § 44 školského zákona.

6 Hodnocení ŠVP

6.1 Pojetí hodnocení ŠVP

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) chápeme jako stále se měnící dokument, který se vyvíjí spolu se školou, žáky i dospělými, kteří školu tvoří. Hodnocení ŠVP není kontrolním mechanismem, ale přirozenou součástí života školy, nástrojem společné reflexe a učení.

Vycházíme z přesvědčení, že kvalita vzdělávání nevzniká dodržováním předem daných postupů, ale vědomým přemýšlením o tom, co ve škole skutečně žijeme – jak se učíme, jak spolu rozhodujeme, jak neseme odpovědnost a jak se nám ve škole daří.

Hodnocení ŠVP je proto postaveno na hodnotách, jako jsou:

- důvěra v žáka jako aktivního tvůrce vlastního učení,
- respekt k individualitě, tempu a potřebám každého,
- sdílená odpovědnost za chod školy,
- otevřená komunikace a bezpečný prostor pro zpětnou vazbu,
- ochota reflektovat a měnit to, co přestává fungovat.

6.2 Předmět hodnocení ŠVP

Při hodnocení ŠVP se zaměřujeme především na otázky:

- Odpovídá ŠVP tomu, jak škola skutečně funguje?
- Podporuje učení žáků vycházející z jejich vnitřní motivace?
- Umožňuje žákům převzít odpovědnost za vlastní učení?
- Je v souladu s hodnotami demokratického vzdělávání?
- Zůstává v souladu s platným RVP ZV?

Konkrétně sledujeme zejména:

- soulad ŠVP s RVP ZV,
- smysluplnost a srozumitelnost ŠVP pro žáky i dospělé,
- funkčnost vzdělávací nabídky v každodenní praxi,
- míru skutečné participace žáků na rozhodování,
- podporu individuálních vzdělávacích cest,
- klima školy a kvalitu vztahů.

6.3 Průběh hodnocení

Hodnocení ŠVP probíhá na několika propojených úrovních a je rozloženo v čase tak, aby nebylo administrativní zátěží, ale přirozenou součástí chodu školy.

6.3.1 Průběžná reflexe

Průběžná reflexe probíhá po celý školní rok a vychází z každodenního života školy.

Zahrnuje zejména:

- pravidelná setkávání pedagogického týmu,

- sdílení zkušeností z praxe,
- reflexi projektů, aktivit a vzdělávacích bloků,
- podněty žáků přinášené na školní sněm,
- otevřenou komunikaci s rodiči.

Cílem průběžné reflexe je včas zachytit to, co nefunguje, a zároveň posilovat to, co se ve škole osvědčuje.

6.3.2 Roční společná reflexe

Jednou ročně během pravidelného setkání se společně zastavujeme nad fungováním ŠVP jako celku.

Tato reflexe se zaměřuje zejména na:

- naplňování dlouhodobých cílů školy,
- soulad mezi tím, co je v ŠVP popsáno, a tím, co je skutečně žito,
- zkušenosti žáků s učením a zodpovědností,
- potřebu úprav či doplnění ŠVP.

Výstupem je souhrn hlavních zjištění a návrh případných změn.

6.3.3 Dlouhodobá reflexe

V delším časovém horizontu (zpravidla jednou za 3–5 let) se škola vrací k celkové koncepci ŠVP.

Ptáme se například:

- Zůstává naše vzdělávací filozofie živá a srozumitelná?
- Odpovídá ŠVP vývoji školy a potřebám žáků?
- Neztrácíme původní hodnoty, nebo naopak nepotřebujeme něco nového pojmenovat?

Tato reflexe může vést ke vzniku nové verze ŠVP.

6.4 Používané nástroje

K hodnocení ŠVP využíváme především nástroje, které podporují dialog a porozumění:

- společné reflektivní rozhovory,
- zápisy ze setkání pedagogických týmů,
- sebehodnocení dospěláků,
- zpětnou vazbu žáků získávanou v komunitních kruzích a na sněmu,
- rozhovory a setkání s rodiči,
- pozorování
- vlastní evaluaci školy.

Zpětná vazba je vnímána jako příležitost k učení, nikoliv jako nástroj kontroly.